

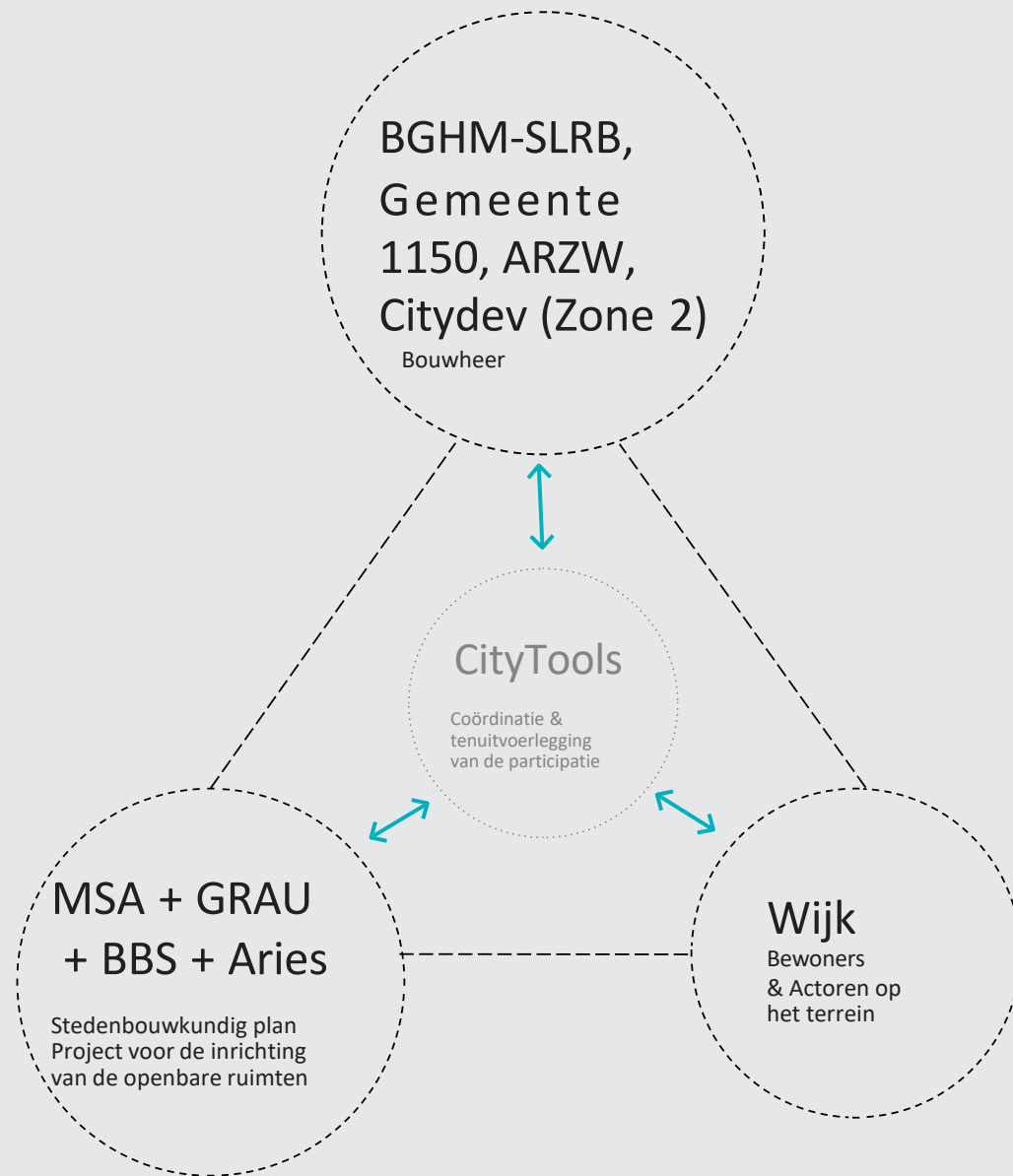
Opdracht voor burgerparticipatie project Witte Vrouwen

• BOUWHEER

BGHM
JOURDANSTRAAT 45-55
1060 BRUSSEL
T +32 2 533 19 11
F +32 2 533 29 00
W bghm.brussels

• STUDIEBUREAU

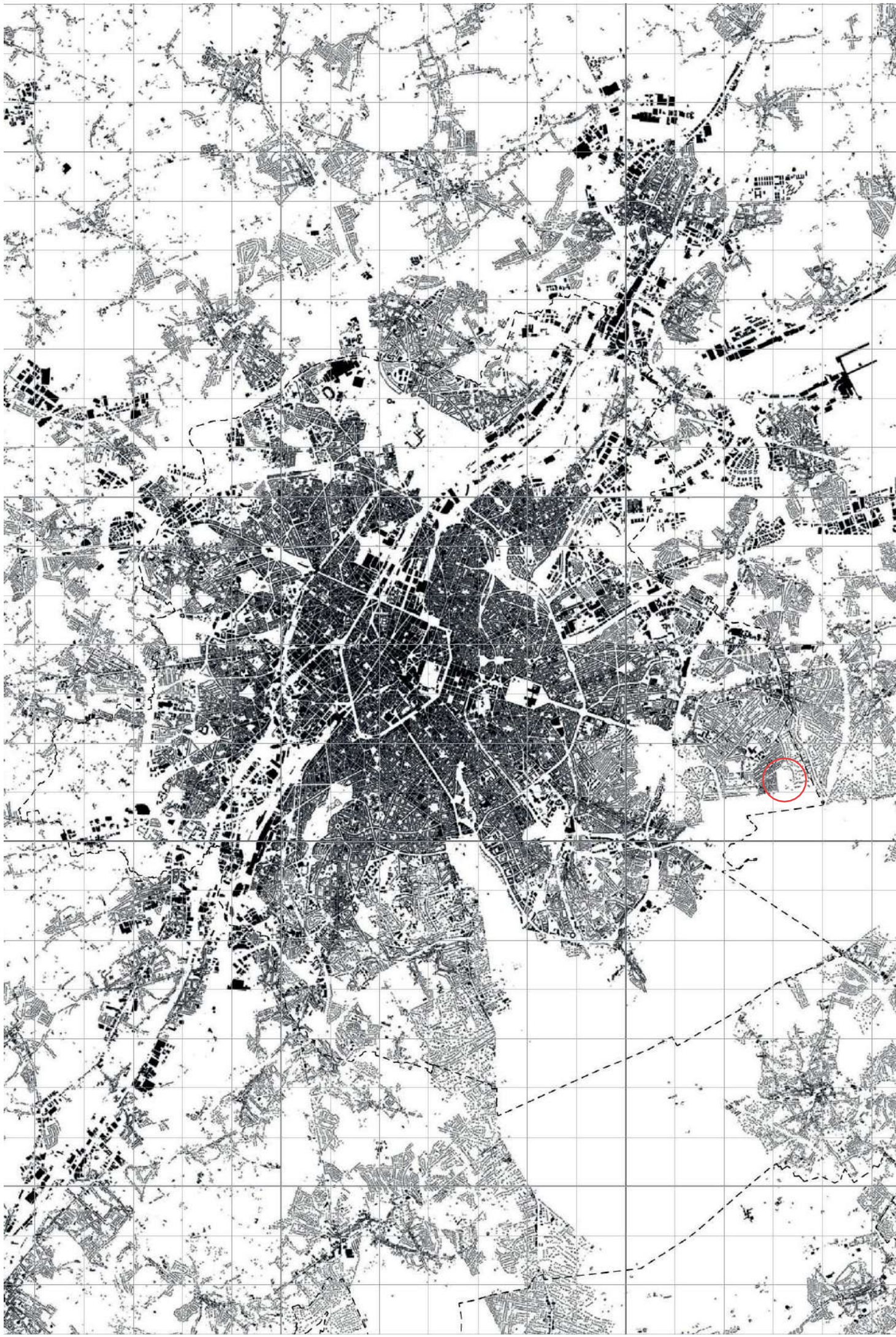
CITYTOOLS BVBA
Hopstraat 47 – 1000 Brussel
T +32 2 648 83 35
M info@citytools.be
W citytools.be

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING
2. METHODOLOGIE
3. BILATERALE ONTMOETINGEN
4. BEZOEK AAN DE SITE
5. ATELIERS OVER DE MOBILITEIT
6. ZONE 2.1: OPEN HET VELD!
7. MASTERPLAN

1. Inleiding

1. A. Context

De Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij (BGHM) is de gewestelijke instelling die belast is met sociale huisvesting.

De BGHM heeft heel wat projecten lopen in het Gewest, waaronder het project Witte Vrouwen in Sint-Pieters-Woluwe, dat gericht is op de bouw van 200 woningen, waaronder 120 sociale woningen, op een terrein van 5 hectare.

Het project Witte Vrouwen is gelegen in het oosten van Brussel, in een woonwijk tussen de tuinwijk "Oude Wijk van Mooi-Bos" en de Sinte-Aleidiswijk.

Het Zoniënwoud bevindt zich aan de rand van de site.

Het doel is om er een eco-modelwijk van de 21e eeuw van te maken op basis van het "Referentiekader Duurzame Wijk".

In een context van milieu-, klimaat- en gezondheidsrisico's zal het project in alle opzichten een voorbeeldfunctie vervullen op het gebied van duurzame inrichting - met name wat betreft waterbeheer, energiebeheer, materiaalkeuze en circulariteit.

De ontwikkeling van de site is het voorwerp geweest van talrijke ontwerpen en besprekingen met de gemeente en de buurtbewoners. Er is een memorandum van overeenstemming gesloten, waarin de grote lijnen voor de toekomstige ontwikkeling van het terrein worden geschetst. Op basis daarvan wordt het stedenbouwkundig plan herzien en aangevuld met een mobiliteitsstudie en een hydrologische studie.

1. B. Doelstellingen van het consultatieverloop

In het kader van het project Witte Vrouwen wil de BGHM een nieuwe strategie voor burgerparticipatie toepassen op haar projecten. Zij stelt dan ook voor om een burgerparticipatieproces te organiseren met als doel een dialoogtraject op te starten met de bewoners en de actoren op het terrein.

De bedoeling is dan ook om:

- de actoren van de wijk te INFORMEREN over de ontwikkeling van het project
- een DIALOOG op te bouwen tussen de actoren op het terrein en de personen die het project ontwikkelen
- te LUISTEREN naar de verwachtingen van de actoren op het terrein
- INPUT TE LEVEREN voor de denkoefeningen over het project
- SAMEN de principes te BEPALEN voor de ontwikkeling van een aantal specifieke aspecten
- de basis te leggen voor een collectieve TOE-EIGENING van de delen van de site die publiek zullen zijn

1. C. Kader van de opdracht

CityTools ontwerpt, coördineert en realiseert de participatieopdracht. Deze fase van het participatieverloop richt zich op de fase voorafgaand aan de lancering van de architectuurwedstrijd. De opdracht schept een kader voor collectieve discussie tijdens de uitwerking van de verschillende fasen van het project. Via een iteratief proces met het ontwerpteam helpt ze het stedenbouwkundige werk, alsook de opdracht inzake de bepaling van de openbare ruimten van de site, of nog de mobiliteitsstudie, mee verfijnen.

De inbreng van het participatieverloop kan dan in een volgende fase ook worden meegenomen in het denkproces over het architectuurproject.

Het participatieproces heeft ook tot doel na te denken over een deel van het terrein dat onbebouwd zal blijven. Die denkoefening, die de naam "Open het veld" meekreeg, gaat gepaard met de bepaling van het activiteitenprogramma dat op dat deel van de site moet worden uitgebouwd (bv. stadslandbouw, sociale cohesie, sport en vrije tijd, enz.).

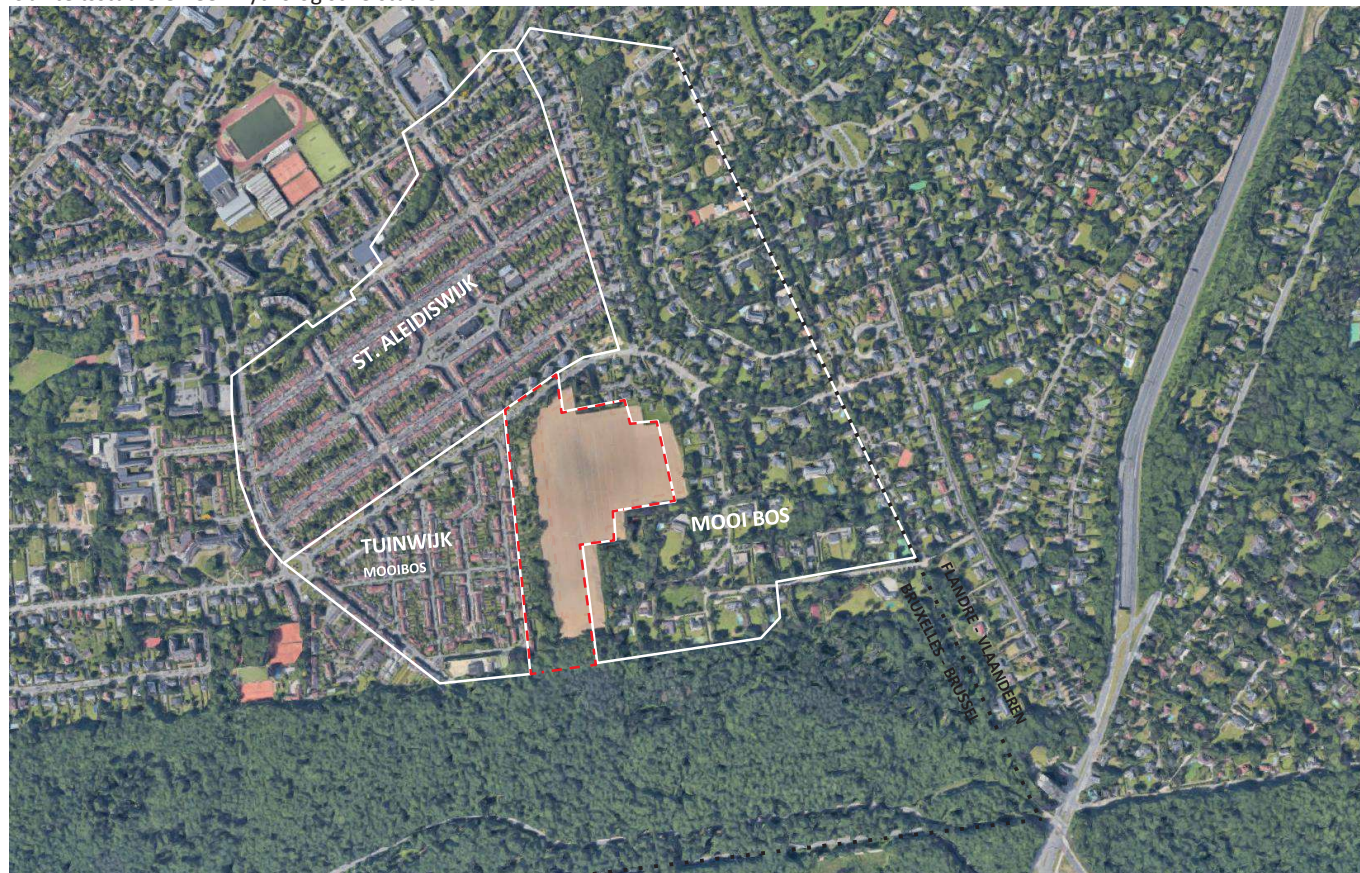
1. D. Citytools

CityTools is een multidisciplinair stedenbouwkundig agentschap dat zich bezighoudt met ruimtelijke, sociale en milieugebonden vraagstukken.

CityTools verdedigt een visie op stedenbouw als collectief proces, verankerd in een plaatselijke realiteit, een sociale context.

Die pragmatische benadering lijkt ons essentieel om een antwoord te bieden op de toenemende complexiteit van hedendaagse samenlevingen.

De stedelijke aanpak van CityTools is gebaseerd op een collectief veldproces (grounded). We stellen een reeks instrumenten voor waarmee projecten in elke fase besproken kunnen worden met de actoren van een gebied.

Situering van het project

1. E. Perimeter

De Witte Vrouwensite, gelegen in Sint-Pieters-Woluwe, is een terrein van ongeveer 9,3 ha dat eigendom is van de BGHM (Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij).

Historisch gezien is het terrein bestemd voor bebouwing en op het GBP (Gewestelijk Bestemmingsplan) is het ingekleurd als woongebied met residentieel karakter.

Het terrein is een veld dat momenteel wordt gebruikt voor conventionele landbouwactiviteiten (maïs, tarwe of koolzaad), in afwachting van de toekomstige ontwikkeling ervan.

In 2021 werd er een memorandum van overeenstemming ondertekend tussen het Gewest, de BGHM en de gemeente Sint-Pieters-Woluwe om het eens te worden over de principes voor de ontwikkeling van een ecowijk met 200 woningen (120 sociale woningen en 80 middenklassewoningen), collectieve uitrustingen (1.150 m²) en groene ruimten.

Het project beoogt de ontwikkeling van een voorbeeldwijk op het vlak van duurzame inrichting van de ruimten.

De ontwikkeling is opgedeeld in twee zones: Zone 1

“Huisvesting” (5,0 ha) en Zone 2 “Gemeenschapsleven” (4,3 ha), zoals aangegeven op het plan hiernaast.

Zone 2 blijft onbebouwd en vormt een aanvulling op zone 1 en de omliggende wijken.

Ze wordt zelf ook opgesplitst in 3 delen:

- Zone 2.1; op 2,47 ha, wordt bestemd voor het “gemeenschapsleven” van de wijk.

Het doel is om er activiteiten te ontwikkelen die uitwisselingen en ontmoetingen bevorderen.

Deze zone zal worden beheerd door een “coördinatiestructuur”.

Ze wordt geactiveerd voor een periode van minimum 5 jaar, die tweemaal kan worden verlengd.

- Zone 2.2 is een niet-bebouwbaar zone (zone non aedificandi) die zal worden vastgesteld in samenhang met zone 1 en zone 2.1;

- In zone 2.3 blijven de bestaande gezins- en moestuinen behouden.

De gemeente zal zorgen voor overleg met de beheerders van deze tuinen en moestuinen.

Zone 1 (5,0 ha): "Huisvesting"

Zone 2 (4,3ha): "Gemeenschapsleven"

Zone 2.1 (2,47ha): programmering van activiteiten

Zone 2.2 (0,78ha): niet-bebouwbaar zone

Zone 2.3 (1,06ha): (moes)tuinen

2. Methodologie

FASE 1

Participatieve begeleiding

November 2021

December

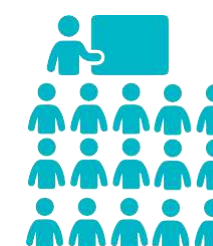
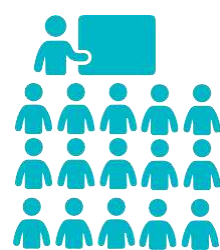
Januari 2022

April

Juni

Juli - September

December

1. Infovergadering

2. Bilaterale ontmoetingen

3. Bezoek aan de site

4. Voorstelling mobiliteit

5. Thematische workshops

6. Ideeënoproep

7. Voorstelling Stedenbouwkundig plan

2. A. Fase 1: Participatieve begeleiding

CityTools organiseert het burgerparticipatieproces om een dialoog op gang te brengen met de actoren op het terrein.

Er werden verschillende uitwisselingsmethoden georganiseerd: openbare vergaderingen, participatieve ateliers, bezoeken ter plaatse, bilaterale ontmoetingen met de belangrijkste actoren, veldwerk, enz. Het doel is de inbreng van de actoren van de wijk over elk van de behandelde thema's naar voren te brengen, zodat het project beter bij de behoeften van de wijk kan aansluiten.

Het doel is ook bij te dragen tot een geleidelijke toe-eigening van het terrein door de buurtbewoners door middel van een activering van de site.

Deze pagina geeft een zeer beknopte samenvatting van de belangrijkste stappen die in de rest van het document worden beschreven.

2. A. 1. EERSTE PUBLIEKE INFOVERGADERING

Tijdens deze eerste vergadering heeft CityTools voornamelijk de details van het geplande participatieproces voorgesteld: de stappen, de doelstellingen, de organisatorische modaliteiten en het tijdschema. In die vorm werd een eerste rondetafelgesprek georganiseerd met de bewoners/buurtbewoners/verenigingen om eventueel een aantal van de voorgestelde methodologische instrumenten te raffineren.

2. A. 2. BILATERALE ONTMOETINGEN

Het team heeft "bilaterale" ontmoetingen gehad met een reeks actoren uit de wijk.

Tijdens die eerste, informele uitwisseling kon het team contact leggen, de ambities van het project toelichten en van ideeën wisselen over de context, het stedelijk weefsel, de sociale en culturele omgeving van de wijk.

Het gaat er voor CityTools om het terrein op te gaan, bij de actoren, in de wijk.

2. A. 3. BEZOEK AAN DE SITE

Om ons nog beter bewust te worden van de context, stelden we voor om een bezoek aan het terrein te organiseren met de geïnteresseerden.

Dat bezoek, waaraan iedereen kon deelnemen, stelde ons in staat de ruimtelijke mogelijkheden en de aandachtspunten direct ter plaatse te bekijken.

Het bezoek is een middel om de bewoners in een meer informele setting te ontmoeten en hen ter plaatse te zien.

Het idee was om samen langs verschillende belangrijke plaatsen te gaan om een goed inzicht te krijgen in de site en ideeën uit te wisselen over de uitdagingen waarmee rekening moet worden gehouden.

We waren er in de eerste plaats om naar de bewoners te luisteren, samen met de stedenbouwkundigen van MSA en de vertegenwoordigers van de BGHM.

2. A. 4. VOORSTELLINGEN OVER DE MOBILITEIT

Het was absoluut noodzakelijk om ook het mobiliteitsvraagstuk te behandelen, in een informatievorm die voor iedereen toegankelijk was.

Het onderwerp werd tijdens twee vergaderingen besproken met de buurtbewoners.

De eerste vergadering was een gelegenheid om de werkmethode van het bureau STRATEC voor te stellen en te bespreken en om de bezorgdheden van de bewoners over verschillende punten van het project te verzamelen.

De bijeenkomst begon als een plenaire vergadering, vervolgens werden de thema's op een interactieve, en voor de deelnemers meer informele en waardevolle manier uiteengezet.

De tweede vergadering was bedoeld om de resultaten van de studie voor te stellen, met, in verschillende workshops (discussietafels), concrete en technische antwoorden op de bezorgdheden die tijdens de eerste vergadering waren geuit.

2. A. 5. EEN THEMATISCHE WORKSHOP OVER HET DEEL VAN DE SITE DAT NIET ZAL WORDEN VERSTEDELIJKT

We hebben ook het denkproces opgestart over het deel van het terrein, zone 2, dat niet zal worden verstedelijkt. Met de buurtbewoners werden rond werktafels tal van vragen gesteld om de methodologie te kaderen en de richting van de toekomstige programmering te bepalen: welke activiteiten, welke toegangen, welke actoren (beheerders/operators), welke verbindingen met het bebouwde deel, enz. Operatoren van inspirerende projecten werden uitgenodigd om met de buurtbewoners in gesprek te gaan. Er werd beslist om eerst een projectoproep te lanceren om een breder publiek te bereiken en de denkoefening open te trekken (« open het veld »).

2. A. 6. WORKSHOP OVER DE RESULTATEN VAN DE IDEEËNPROEFP

Nadat de ideeënoproep was afgesloten, werd er een workshop georganiseerd om de resultaten te bespreken met de buurtbewoners. De ideeën werd gegroepeerd in thema's en besproken om de prioriteiten in kaart te brengen. Het doel van de bijeenkomst was de richting te bepalen voor het opstellen van een bestek met het oog op de aanstelling van een operator die het terrein zou beheren op basis van de met de bewoners vastgestelde richtsnoeren.

2. A. 7. VOORSTELLING VAN HET STEDENBOUWKUNDIG PLAN

Alle stappen van het participatietraject werden ingezet om het bureau MSA in staat te stellen het stedenbouwkundig plan voor de bebouwbare zone af te werken (zone 1).

Dat plan werd voorgelegd aan de bewoners.

Op basis van het plan maken de architectenbureaus vervolgens elk hun eigen ontwerp voor de inrichting van de bouwzone.

Na een inleiding over de context en een voorstelling van het plan zelf, werden de deelnemers uitgenodigd om de inhoud te bespreken tijdens discussietafels rond 4 thema's: de bouwhoogten en bouwzones, de openbare ruimten, de programmering, de mobiliteit en het waterbeheer.

3. Bilaterale ontmoetingen

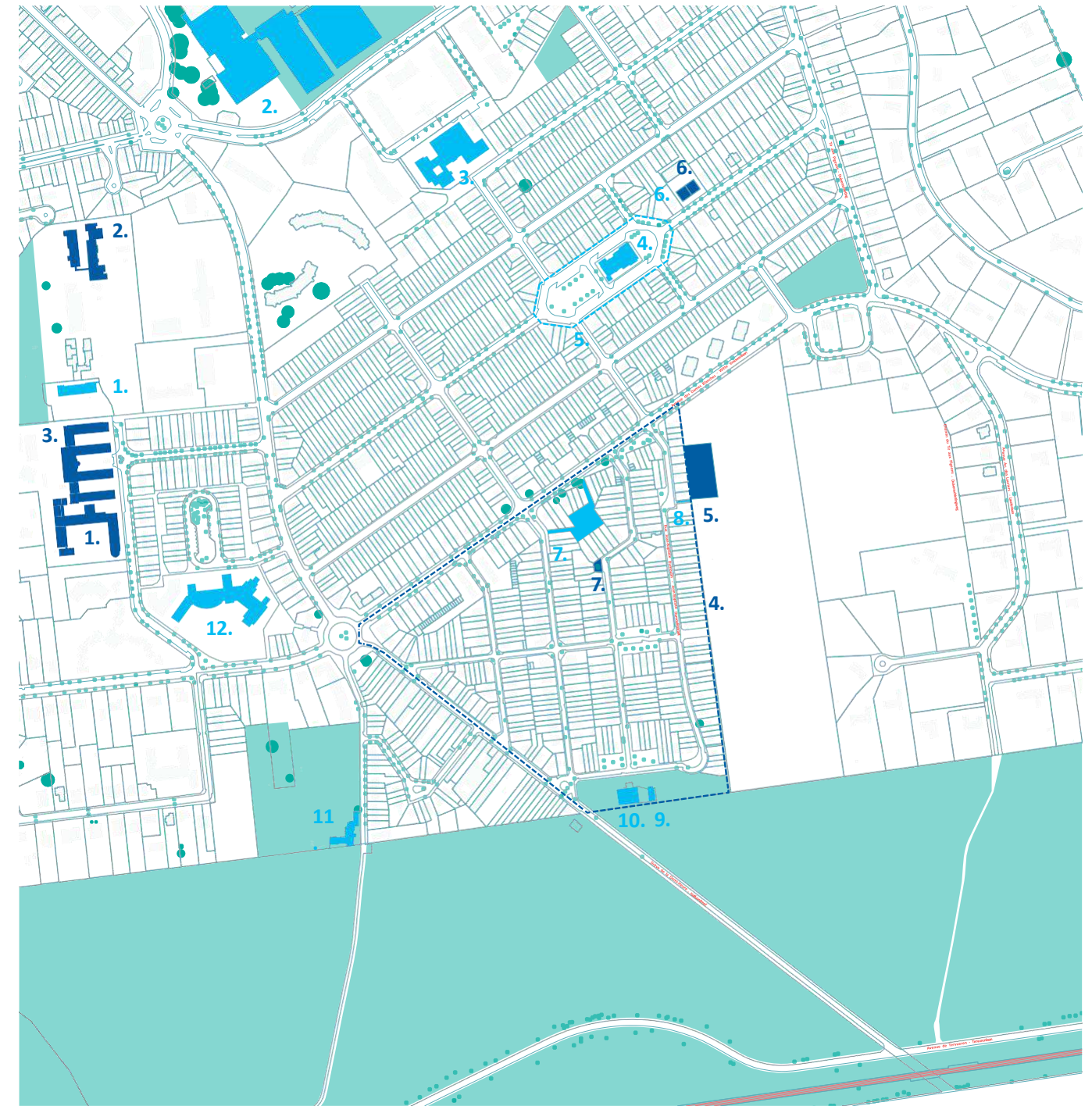
De eerste stap van het participatietraject bestond erin een reeks ontmoetingen te organiseren met de sleutelactoren uit de wijk.

Het team liet die eerste ontmoetingen in “bilaterale” vorm plaatsvinden en ging rechtstreeks naar de actoren op het terrein of ontmoette hen online. Die eerste, informele uitwisseling was een gelegenheid om contact te leggen, de ambities van het project toe te lichten en ideeën uit te wisselen over de context, het stedelijke weefsel, de sociale en culturele omgeving van de wijk.

CityTools wilde op die manier een eerste informele contactmoment in een meer open discussievorm organiseren. De thema's worden openlijk met de actoren besproken, op basis van informatie die werd verstrekt om een goed inzicht te krijgen in de werkfase.

Het was niet de bedoeling dat er met alle actoren een bilaterale ontmoeting plaatsvond, het ging om een eerste contact. Met sommige actoren was er dus geen bilaterale ontmoeting, maar zij kwamen tijdens de andere participatieve momenten in actie.

Hieronder vatten we samen wat er tijdens die ontmoetingen werd gezegd. Alles wat werd besproken, de aandachtspunten, de bezorgdheden en verwachtingen van deze actoren over de toekomstige ontwikkeling van de site in hun wijk, komen hier aan bod.

Ontmoette actoren:

1. Ecole Joli-Bois
2. Ferme d'Anjou
3. Mooi-Boschool
4. Wijkcomité
5. Stadsmoestuinen
6. Duurzame Wijk « Prenons le Temps »
7. Pleintje René Devillersstraat

Andere actoren:

1. Artos
2. SportCity
3. Gemeenschapscentrum van Mooi-Bos
4. Sinte-Aleidiskerk
5. Handelaarsvereniging
6. Scouts en Gidsen Mooibos-Lievens
7. Collectieve moestuin
8. Gemeenschapscentrum Chalet Balis
9. Royal Petanque Club Joli-Bois
10. Royal Orée Hockeyclub
11. Residentie Koning Boudewijn

Philippe VANESCHE Directeur van Ecole Joli-Bois

« Haal schooluitrustingen uit de school en laat de buitenschool plaatsvinden in voorzieningen in de wijk »

Openbare uitrustingen :

- De **muziekacademie** gebruikt 's avonds de lokalen van de school. Ze hebben lokalen te kort om overdag les te kunnen geven aan de senioren uit de wijk. Ze zouden **de lokalen overdag nodig hebben**.

- De school deelt de gymzaal. Ze stelt voor om een **polyvalente zaal** op te nemen in de programmering van het buurthuis.

- In de woningen komen gezinnen en toekomstige leerlingen van de wijk wonen. De **huiswerkschool** zou een antenne nodig kunnen hebben **als ludieke opvangruimte**. In de Mooi-Boschool wordt ze begeleid door vzw Educ&Sport.opvan

Buitenactiviteiten:

- De school mist buitenruimten voor de leerlingen. Ze deelt een speelplaats met vier scholen in hetzelfde complex. Er is een sterke concurrentie tussen de scholen van Sint-Pieters-Woluwe. Het sportcentrum is verzadigd. Op vrijdag hebben de leerlingen zwemles in SportCity. De school zou graag **buitensportruimten** hebben in de buurt voor bv. de lessen lichamelijke opvoeding.

- De school had een kippenhokproject op de koer van de kleuterschool. Jammer genoeg is dat stopgezet omdat de school het niet meer kon beheren. Een dergelijk project zou tot stand kunnen worden gebracht in een **educatieve boerderij**. De school zou **activiteiten willen organiseren die verband houden met de natuur**.

Jonathan DE PATOUL
Lid van de rvb van La Ferme d'Anjou

"Het is belangrijk om woningen te bouwen. De jongeren uit de wijk kunnen niet in de wijk blijven. Er zijn geen woningen beschikbaar of toegankelijk meer voor de jongeren. Op de wachtlijst kan misschien voorrang worden gegeven aan de inwoners van Sint-Pieters-Woluwe".

Uitrustingen:

- In de gemeenschapszaal zouden er **kookworkshops** kunnen worden georganiseerd met op het terrein geteelde producten. De activiteiten van de gemeenschapszaal zouden gekoppeld kunnen worden aan de stadslandbouw.

- Voor sport lijkt de wijk goed uitgerust met het sportcentrum en het Zoniënwoud.

- **Bakkerij Artos is een voorbeeld van een pedagogisch project voor lokale productie in de wijk**. Vzw Artos is een dagcentrum waar 25 volwassenen met een beperking terecht kunnen. Het pedagogisch project draait rond de bakkerij.

Buitenactiviteiten:

- Voor een **stadsboerderij** is het belangrijk om vooraf goed na te denken en te zorgen voor een **goede organisatie**. Het Kwartelveld is zeer bobo. De boerderij moet **openstaan voor de buurt** en niet enkel voor de mensen die ernaast wonen. We bevinden ons in een bevoorrechte wijk met grote tuinen naast het Zoniënwoud.

- In de niet-bebouwbare zone moeten **overdekte basisruimten** worden voorzien.

- De wijk **mist een animatie- en educatieve boerderij**. La ferme d'Anjou is vlug verzadigd en kan geen grote groepen en alle scholen uit de omgeving opvangen. Binnen 5 à 10 jaar zal de boerderij moeten wijken. De huidige ruimten zijn dus tijdelijk.

Tim SCHOLLIERS
Directeur van 'GBS Mooibos'

« Heel weinig kinderen die in de stad wonen, hebben huisdieren. »

Uitrustingen:

- Sociale woningen worden heel compact gebouwd en vaak worden er **weinig buitenruimten** voorzien.

- De gymzaal van de school "GBS Mooibos" wordt gedeeld met vier scholen. De school heeft een **polyvalente zaal** nodig voor yoga, turnen, enz. Die ruimte zou zich buiten de school kunnen bevinden en zou verhuurd kunnen worden met een podium zoals in een theaterzaal. Het is ook nuttig dat er daarbinnen een ruimte is waar de klassen een voorstelling kunnen komen geven.

Buitenactiviteiten:

- We zijn samengekomen in het kader van de 'Bredeschool' en de conclusie was dat er een gebrek is aan een **boerderij voor de kinderen en een zelfpluktuin**. De school heeft geen ruimte voor dit soort activiteiten, ze moeten door de wijk worden gedragen. Zeer weinig kinderen die in de stad wonen, hebben huisdieren. Dit soort voorzieningen kan op die behoeften inspelen ...

- Een mooi voorbeeld is het « **Kwartelveld** ». Als het mooi weer is, gaan veel Brusselaars erheen. Als je er bent, zie je onmiddellijk wat de meerwaarde is.

- In hartje Gent zijn er steeds meer projecten met **collectieve tuinen**.

- Kinderen hebben altijd plekken nodig om **buiten te spelen**. De school ligt dicht bij het Natura 2000-gebied en probeert meer groene zones voor de kinderen te hebben. Er is een gebrek aan plaatsen met natuurlijke speelpleinen, want niet alle kinderen kunnen in het bos spelen.

Jean-Claude en Patricia VERSET
Woordvoerder van het Wijkcomité

« We hebben een prachtig veld. Het veld is symbolisch. We hebben ons deze plaats jarenlang toegeëigend. »

Uitrustingen:

- De twee bestaande gemeenschapscentra worden te weinig gebruikt. Het chalet staat voornamelijk te huur. De activiteiten sluiten niet altijd aan bij de behoeften van de **jongeren**, de 2 centra zijn er vooral voor de ouderen. Vroeger organiseerde het comité **buurtfeesten** waarbij de hele wijk een dag lang werd afgesloten voor auto's. Er is ook een tentoonstelling geweest met de wijkarchieven. In het chalet werden ook een aantal buurtactiviteiten georganiseerd.

- Behalve op het Sinte-Aleidisplein zijn er in de wijk geen **buurtwinkels**. Vroeger waren er in de Oude Wijk winkels in de huizen op de hoek. Er zijn foto's van vroeger waarop je de winkels in de hoekhuizen kan zien.

Buitenactiviteiten:

- Veel bewoners hebben de boerderij gekend toen ze kind waren. Ze gingen er spelen in de hooibalen. De **historische boerderij** is door een brand verwoest. Het zou leuk zijn om een boerderij te hebben voor de kinderen. Er is in de wijk bijna niets voor hen.

- Als het mooi weer is, zit het speelplein vol. In de sociale woningen is er niet altijd veel plaats en kinderen hebben **ruimte nodig om buiten te spelen**.

Rogier CHAUDRON, Bernard DETHY, Athanael GABRIEL Danièle VAN CROMBRUGGHE

Dragers van het project Participatieve Duurzame Wijk

Zone 2.2 :

- Het vraagstuk van de toegangen is het belangrijkste. De weg in Zone 2.2 is een rijweg. De bewoners hebben tegengestelde meningen. Sommigen zouden willen dat het een weg wordt die toegankelijk is voor wagens en anderen dat het een weg is die enkel bestemd is voor fietsers en voetgangers, met een beperkte toegang voor de brandweer.

- In de bebouwbare Zone 1 zou er, op de grens met Zone 2.2, een educatieve boerderij kunnen worden gevestigd, zodat de dieren makkelijk kunnen worden verzorgd en Zone 2.2 kan worden geactiveerd..

- Zone 2.2 is de enige beschermingszone van het bos.

- Tervuren heeft een mobiliteitsproject gepland aan Vierarmen. De twee rijbanen die door het bos lopen zullen vervangen worden door één rijbaan in twee richtingen en een voetgangers- en fietspad. De verbinding met die weg zal moeten worden verbeterd. Natagora en de GRACQ volgen het project van nabij op en het openbaar onderzoek zit in de eindfase.

- De private moestuinen moeten behouden blijven. De moestuinen zouden kunnen worden uitgebreid tot aan de rioollijn waar de helling sterk stijgt. Het Gewest zou een huursysteem kunnen invoeren, want het onderhoud en het beheer van een moestuin blijft niet voor altijd duren.

- Op deze plaats delen verschillende huizen een permacultuurmoestuin.

- Op de helling kan er doorlopende beplanting worden aangebracht voor de bijen. De vereniging heeft een subsidie gekregen voor de wijk om er Honey B EE Highway te ontwikkelen.

Zone 1 :

- De wijkuitrustingen maken lawaai en veroorzaken overlast, vooral voor degenen die tegenover het Chalet Balis, de jeu-de-boulesbaan en het speelplein wonen. Er zijn al een buurthuis en een kinderdagverblijf in de wijk. In de omgeving van het veld zijn er twee speelpleinen

- Kinderdagverblijven zijn er nooit genoeg. Er is al een aanbod, maar de behoefte aan kinderdagverblijven zal in de toekomst nog toenemen. Hij is van fundamenteel belang om te anticiperen op de behoeften van de toekomstige bewoners.

- De ligging van de voorzieningen moet worden bekeken. Een ligging dichtbij de Witte Vrouwenlaan is ideaal voor de bereikbaarheid met de wagen. Met een kiss and ride met een lus zou het verkeer van het kinderdagverblijf vlotter verlopen.

- De «Homegrade» (hulp om de milieu-impact van de woningen te verminderen) heeft geen individueel belang. Het lijkt me relevant om na te denken over de collectivisering van de infrastructuur. Door de ontwikkeling van de wijk kan men een stapje verder gaan en een energiegemeenschap opzetten.

Zone 2.1 :

- Voor de stadslandbouw moet de toegang tot water van tevoren worden gepland. Het regenwater zou van de groendaken kunnen worden opgevangen in een reservoir voor de landbouw. Het is niet raadzaam om het regenwater van de wegen en het terrein op te vangen, want dat water is te vervuild. Het terrein van het veld is geërodeerd en wellicht vervuild aan de oppervlakte.

- De Duivenschietingsweg wordt af en toe gebruikt door vrachtwagens om het veld te onderhouden. Er zou misschien een toegang voor de leveringen met een rijweg moeten worden geïntegreerd om toegang te hebben tot zone 2.1.

Buitenactiviteiten :

- De vereniging beveelt stadslandbouw aan als voorziening. De bebouwbare zone is voor huisvesting, maar het is mogelijk om een stadsboerderij op te trekken in zone 2.1. Het kwartelveld wordt beheerd door een tuinder en hij werkt met abonnees die de groenten komen oogsten.

- Een stadsboerderij is leuk, met een zomerbar zoals we er in verschillende groene ruimten in Brussel zien.

- De vereniging heeft een imker Muriel, die bijenkorven heeft in de wijk en haar eigen honing maakt.

- De ligging van het veld is zeer goed voor de teelt. Een boomgaard zou erosie van de grond kunnen voorkomen. In de tuinwijk beheert de gemeente al een boomgaard in een binnenblok. Jammer genoeg wordt die niet onderhouden en worden de appels niet geoogst.

- Er wonen nogal wat natuurgidsen in de wijk en de vereniging organiseert natuurwandelingen. Er zou een Vitaparcours kunnen worden uitgewerkt om een verbinding met het bos tot stand te brengen.

Marc DALLEMAGNE
Stadsmoestuinen in Zone 2.2

« Ik woon sinds 1992 in één van de huizen die uitkijken op het veld. Ik ben de moestuinen goed. Het is belangrijk om ze te behouden. Moestuinen raken weer helemaal in zwang en er is vraag naar. Vroeger verbouwden de mensen veel meer. De wijk was heel volks en iedereen kweekte zijn eigen groenten. De levensstijl is erg veranderd.

- De afstand tussen de huizen in de tuinwijk is aangenaam en laat veel zon toe in de wijk. De zon komt op in het oosten en de huizen langs het terrein zullen veel schaduw ondervinden. Het zou goed zijn om een schaduwtest te doen.

- De grote bekommernis in de wijk is het transport, omdat het openbaar vervoer zeer ingewikkeld is. Je doet er soms anderhalf uur over om in het centrum te geraken. Als je mensen met een beperkt budget huisvest, moet je zorgen voor voldoende openbaar vervoer.

- Sint-Pieters-Woluwe mist leven en er zijn niet genoeg plaatsen waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Er moet op de site een echte ontmoetingsplaats met een café komen. Waar mensen iets gaan drinken; een gezellige plek zoals de cafeetjes in Tervuren. « Ik hoor graag leven rond mij ».

- Er zijn momenten geweest waarop het wijkcomité zeer actief was. Nu is de buurt een beetje ingedommeld. De ruimten worden niet echt actief gebruikt. Er zouden open ruimten moeten komen die voor iedereen toegankelijk zijn, met activiteiten voor de kinderen.

- In sociale woningen is er verloop. De bevolking in de wijk is vrij oud. Er zal vernieuwing komen. Je kan je afvragen of dat tot gentrificatie zal leiden? Zullen het de Europese expats zijn? Expats hebben een zeer visionair beeld van de stad.

- Om speculatie te vermijden, zou de gemeente kunnen voorzien in voorkoopclausules. In Tervuren en Vlaanderen is dat vaak het geval.

Een kinderdagverblijf is uiteraard belangrijk. Een buurthuis zou zich op de jeugd kunnen richten. De scouts hebben misschien lokalen nodig.

Jean-Marie MISZTELA
Pleintje René Devillersstraat

- Wat kan het nieuwe project de bevolking brengen? Het nieuwe project zal zijn toegangen goed moeten beheren om de wijken met elkaar te verbinden en te voorkomen dat er getto's ontstaan. De wijk heeft een dorps sfeer. Het is een keuze om rustig te leven. Het project moet deze nieuwe wijk ontsluiten.

« Wat het talud betreft, ben ik bang dat de nieuwe bouwwerken erg in het zicht zullen staan. Er zijn heel weinig 3D-beelden. We hebben enkel 2D-plannen gezien. Het is belangrijk om perspectieven te hebben, maar we hebben geen informatie gekregen over de hoogte van het talud. De bewoners zijn geïnteresseerd in de volumes. Een woonblok aan de kant van de tuinwijk zal de huidige architectuur verstoren. Waarom niet de twee kanten omdraaien? De bewoners zijn bang dat de nieuwe bouwwerken te dicht zullen staan. In het architectuurontwerp moet rekening worden gehouden met het rechtstreekse zicht op de oude wijk en de visuele verbindingen».

« Wanneer de wind uit het noorden komt, wordt het radiobaken van baan 0.1 een landingsbaan. Het is een groene zone voor vliegtuigen. De vliegtuigen vliegen lager zodat er minder bewoners last van hebben. Ze komen tot op 350m. De luchthaven krijgt meer dan 700 000 klachten. Op een dag crasht er eens één. Als je de risico's berekent, liggen die zeer hoog. Ik ben ingenieur, ik weet waarover ik praat.

« Het pleintje in de René Devillersstraat is een vrije ruimte waar bewoners elkaar op een bankje kunnen ontmoeten. Het zorgt voor sociaal contact in mijn straat».

- Grasperken worden niet gebruikt. Wat we nodig hebben, zijn pleintjes met banken, speeltoestellen en andere functies. Waarom leggen we er geen moestuintjes aan en maken we er zo gemengde pleintjes van? Op die manier is er activiteit en voelen mensen zich er meer thuis.

- Wat het regenwaterbeheer betreft: komen er wel degelijk retentiebekkens? Om de 2-3 jaar zitten we met modderstromen van 10 cm op de Witte Vrouwenlaan. Een vijver zou een buffer kunnen vormen.

4. Het bezoek aan de site

**PROJET DAMES BLANCHES
PROJECT WITTE VROUWEN**

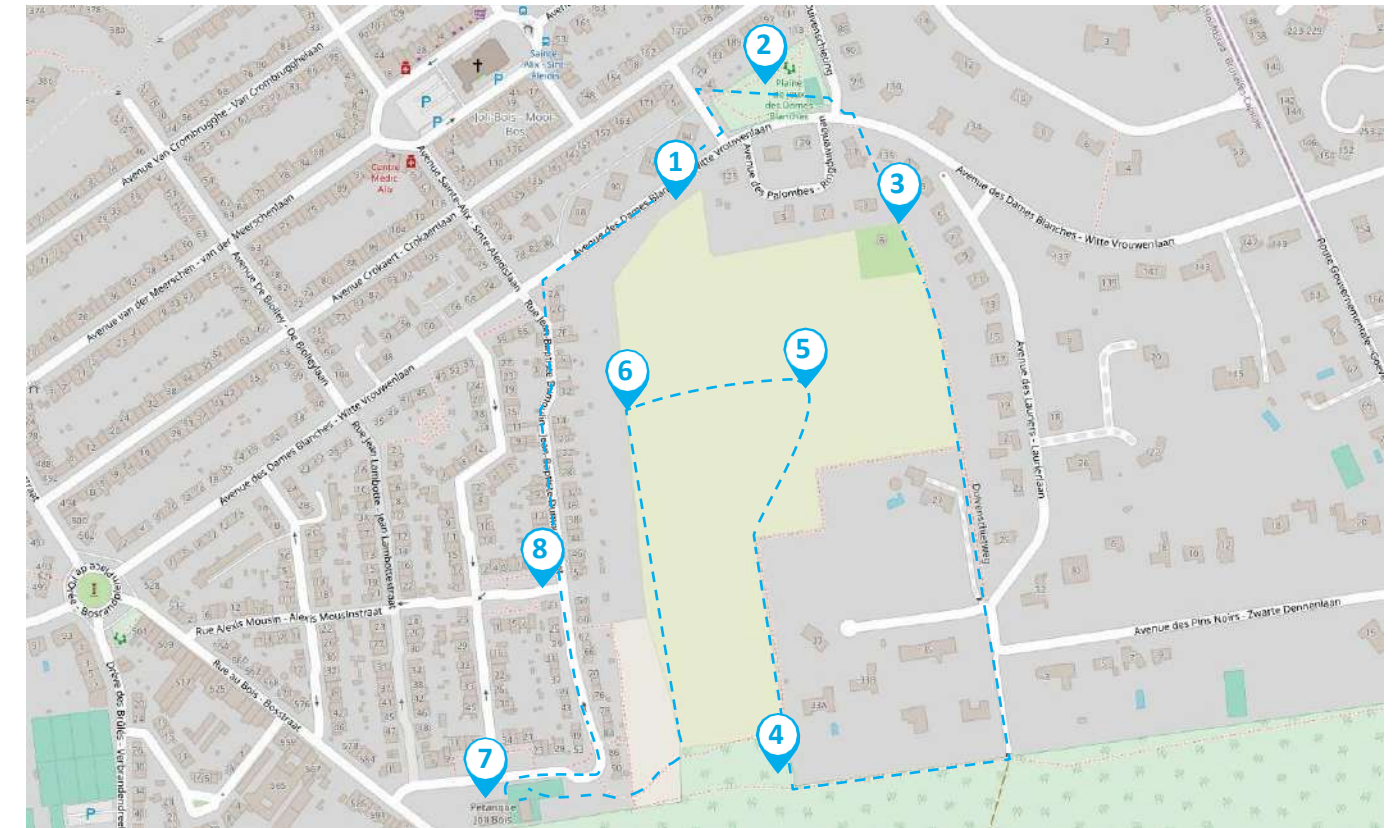
In dit deel van het verslag vatten we de belangrijkste thema's samen die de deelnemers tijdens het bezoek aan de site ter sprake hebben gebracht. Het bezoek was een belangrijk collectief moment omdat het direct ter plaatse inzicht bood in de ruimtelijke mogelijkheden en aandachtspunten.

Het bezoek werd georganiseerd op zaterdag 22 januari 2022 en bracht meer dan 60 burgers samen. Het was een collectief, maar eerder informeel ontmoetingsmoment met de bewoners, met als voordeel dat het rechtstreeks op de site plaatsvond.

Uit methodologisch oogpunt, en gezien het grote aantal deelnemers, werd voorgesteld om drie groepen te vormen, die dezelfde route volgden die vooraf op een kaart was aangegeven. Elke bewoner kreeg een document waarop hij of zij, in verschillende fasen van het bezoek, aantekeningen kon maken.

Het idee was om samen langs verschillende belangrijke plaatsen te gaan om een goed inzicht te krijgen in de site en de uitdagingen te bespreken waarmee rekening moet worden gehouden. Wij waren er vooral om te luisteren naar de bewoners, met de stedenbouwkundigen van MSA en de vertegenwoordigers van de BGHM en Leefmilieu Brussel.

Op de volgende pagina's zijn de belangrijkste thema's opgenomen die door de deelnemers werden aangehaald.

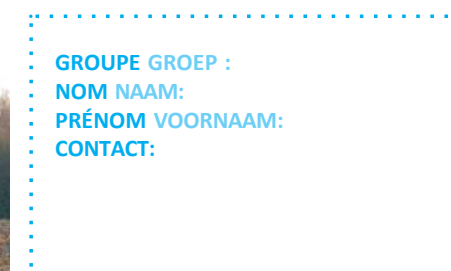
1) Entrée principale Hoofdingang

2) Plaine de jeu des Dames Blanches Speeltuin

4-5) Centre du site & Zone Natura 2000

GRUPE GROEP :
NOM NAAM:
PRÉNOM VOORNAAM:
CONTACT:

6) Potagers urbain Moestuinen:

7) Chalet Balis

8) Place Dewandre Dewandreplein:

4. A. Bouwzone

- Het terrein is eigendom van het gewest (BGHM) en zal het voorwerp uitmaken van een inrichtingsproject.
- Dit project wordt omkaderd door een memorandum van overeenstemming tussen de gemeente en het gewest
- Dat memorandum voorziet erin dat een deel van het terrein zal worden verstedelijkt en het andere deel niet
- Het memorandum voorziet in een programma van 200 woningen (120 sociale + 80 middenklasse), een uitrusting die van 950m² naar 1.150m² is gegaan (kinderdagverblijf of buurthuis), en openbare ruimten

VERSTEDELIJING VAN DE SITE

Het algemene gevoel dat lijkt te overheersen is dat de huidige "deal" een evenwicht is tussen verstedelijking en natuurbehoud. En dat het beter is om op die basis actief mee te denken dan een minder evenwichtig project te riskeren. Sommige actoren vragen een duidelijkere garantie van de gemeente dat zone 2.1 op termijn niet zal worden verstedelijkt.

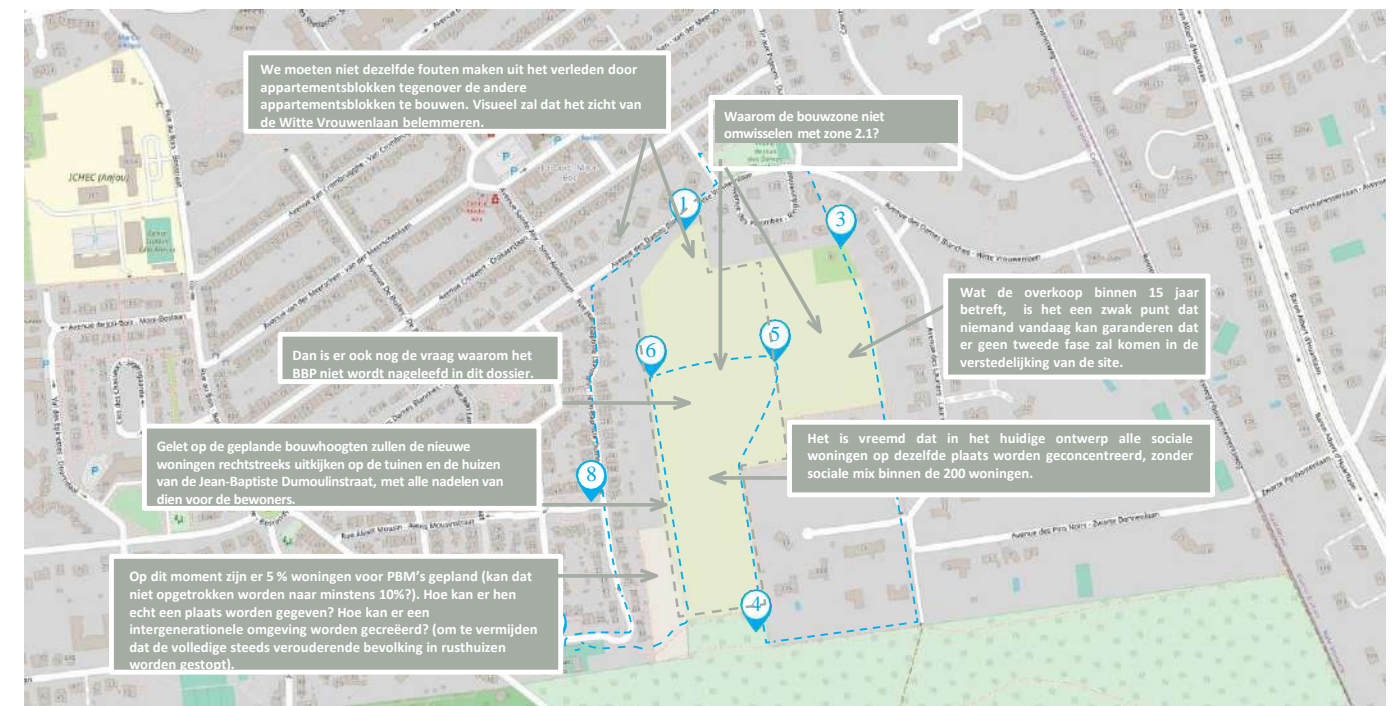
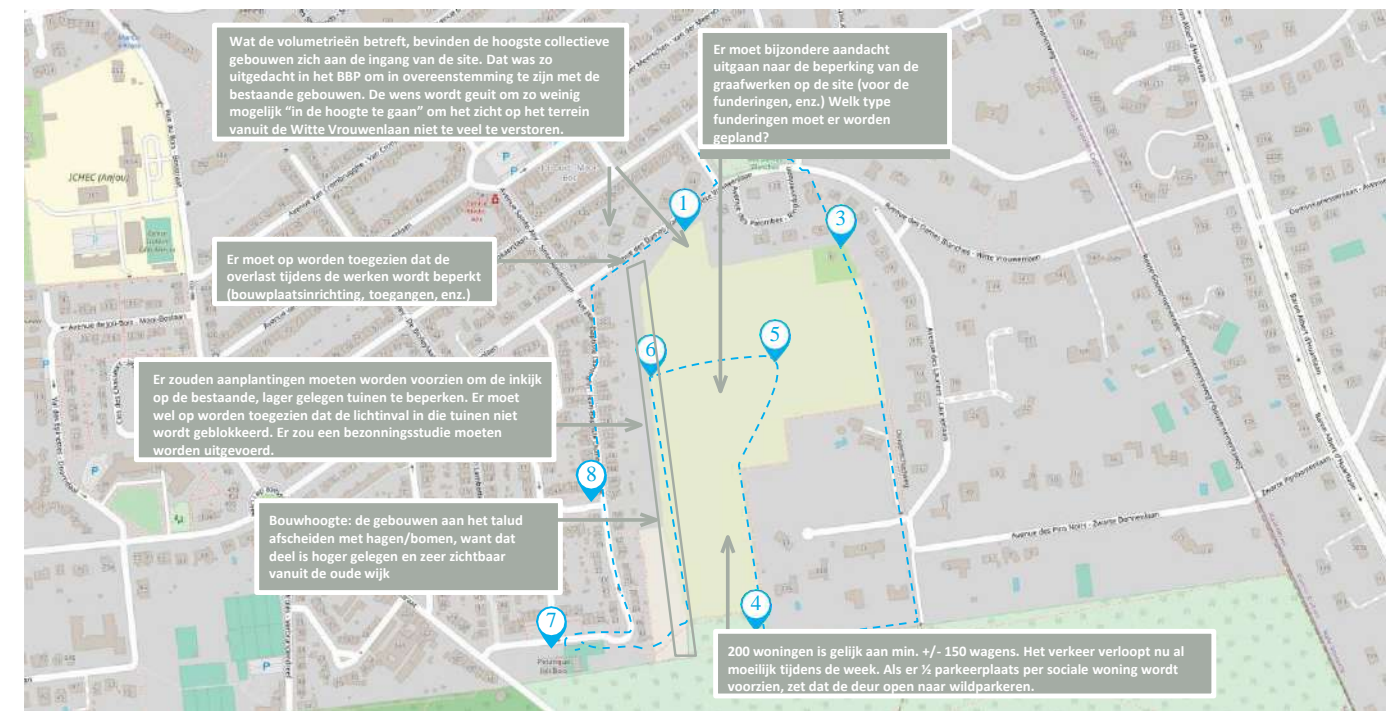
"Het zou goed zijn om de sociale woningen te verdelen over alle bouwwerken."

"Er zou aanplantingen moeten worden voorzien om de inktijk op de bestaande, lager gelegen tuinen aan de kant van Mooi-Bos te beperken."

"Gelet op de geplande bouwhoogten zullen de nieuwe woningen rechtstreeks uitkijken op de tuinen van de J-B Dumoulinstraat, met alle nadelen van dien voor de bewoners."

PPAS

4. B. De moestuinen en de Natura 2000-zone

- Natura 2000 is een Europees netwerk van natuurlijke of halfnatuurlijke gebieden die belangrijk zijn voor zowel de fauna als de flora die er leven. Deze gebieden worden ook wel Speciale Beschermingszones (SBZ) genoemd. In Brussel zijn er 3.
- De Sinte-Aleidismoestuin bevindt zich ter hoogte van het pleintje in de Jean-Baptiste Dumoulinstraat tussen nr. 12 en 14. Het is een collectieve moestuin die een financiering heeft gekregen van Leefmilieu Brussel in het kader van de projectoproep "Vooruit met de wijk".

GEÏNTEGREERD DENKEN

De verzoeken zijn erop gericht de verschillende zones van de site (de zone die bebouwd en de zone die niet bebouwd zal worden) als één geheel te beschouwen in het denkproces. Dat heeft een impact op de principes voor de inrichting van beide zones (schakels en verbindingen), de ligging van de functies, de inrichting van de open ruimten.

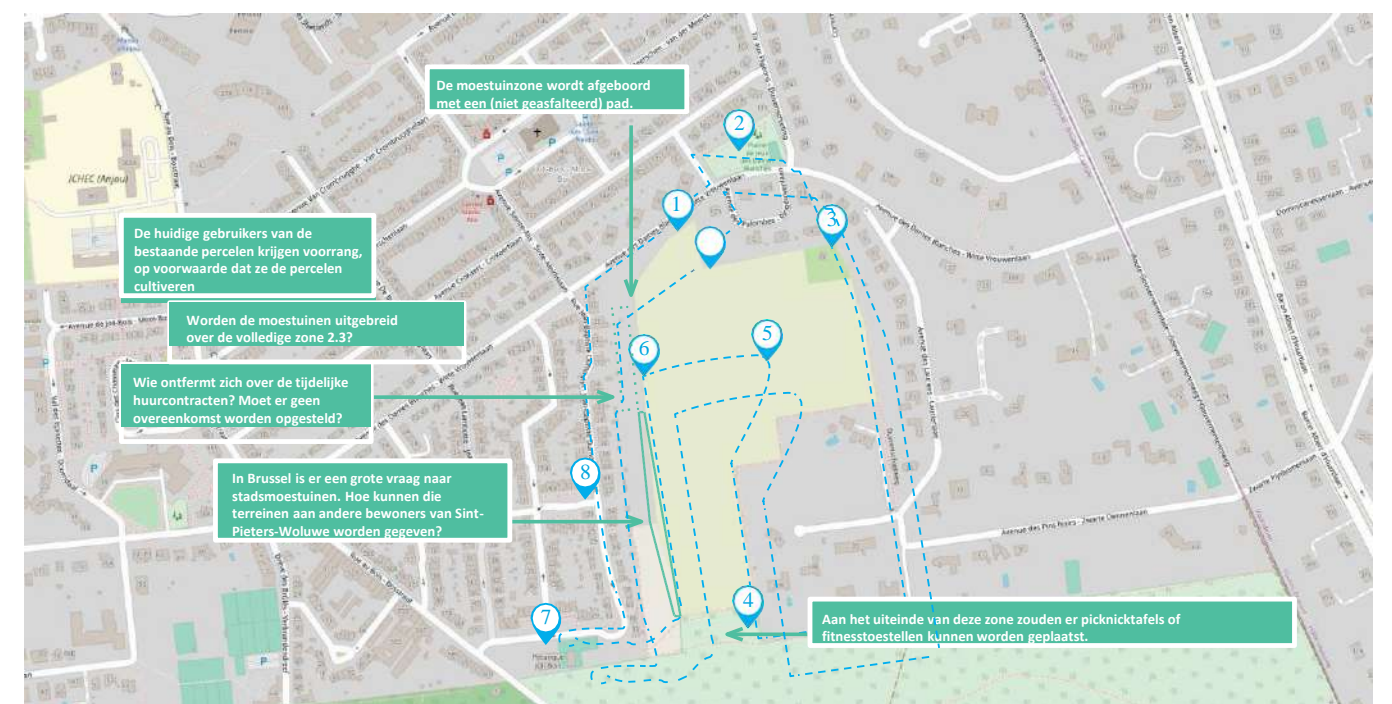
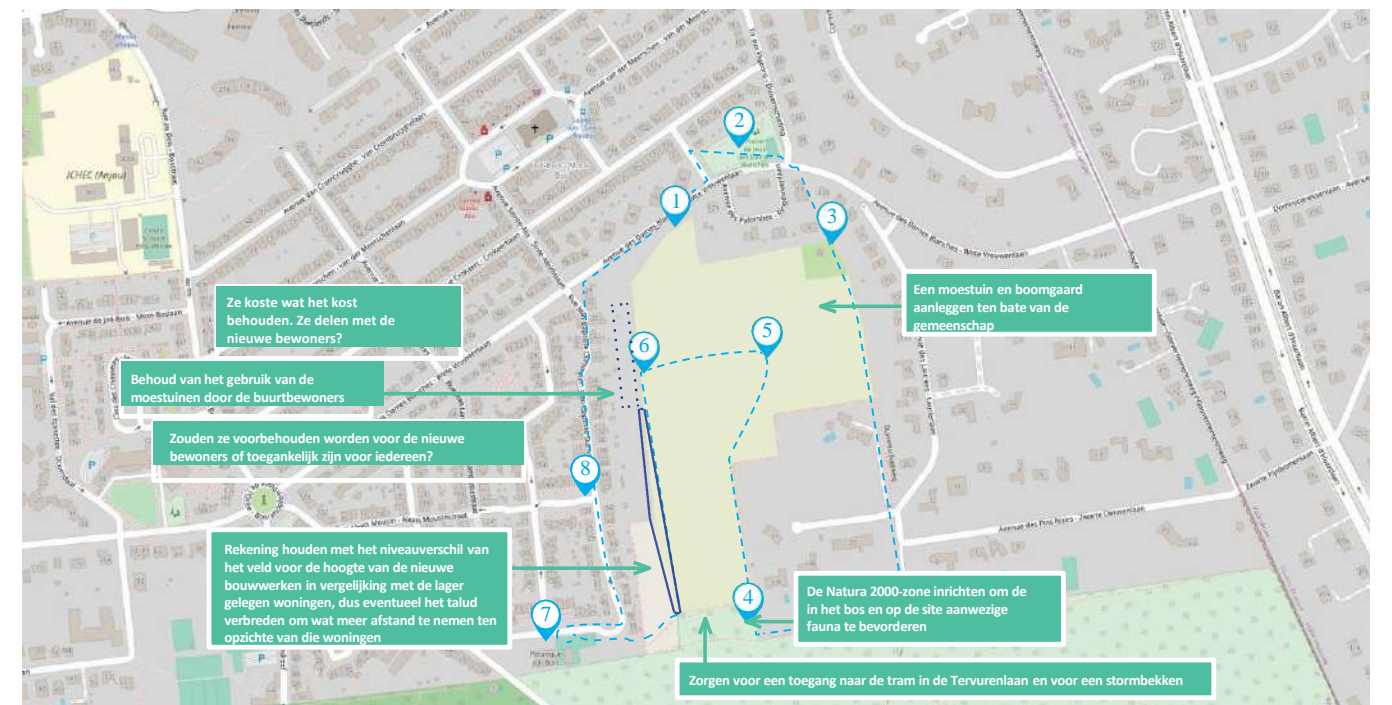
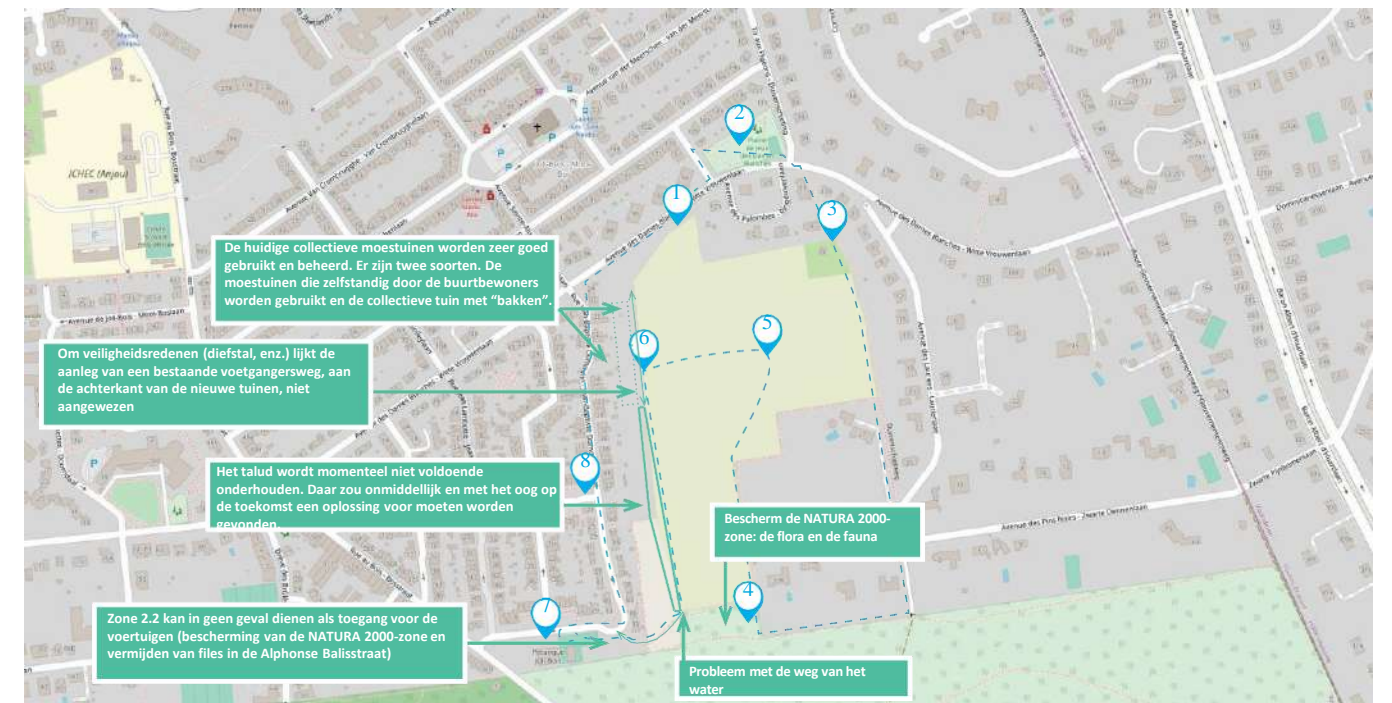
ONTWIKKELING IN VERBINDING MET DE WIJK

Het project moet de site ontsluiten en verbindingen tot stand brengen met de bestaande wijken eromheen, zowel op het vlak van de wegen als van de woningen of het mobiliteitsaanbod. De impact op het uitzicht zoveel mogelijk beperken en voorkomen dat de nieuwe wijk op zichzelf terugplooit.

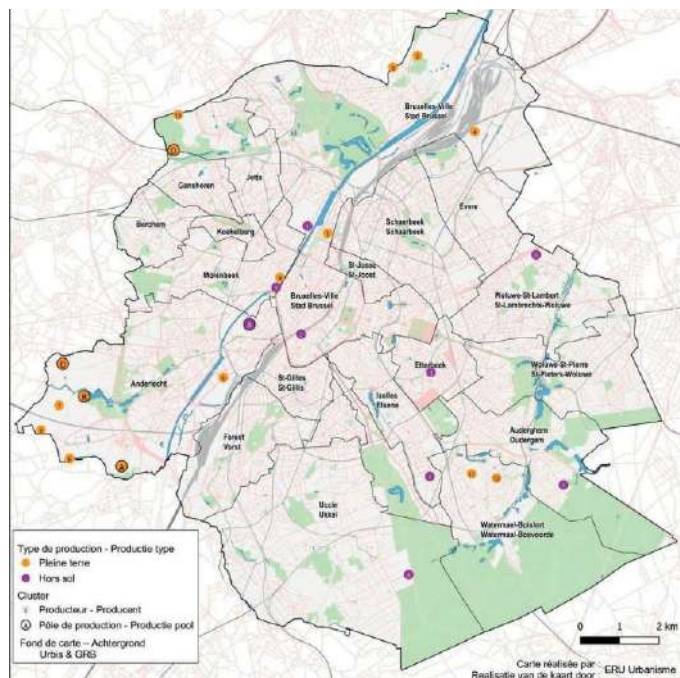
« Het talud wordt momenteel niet voldoende onderhouden »

« Zouden ze voorbehouden worden voor de nieuwe bewoners of toegankelijk zijn voor iedereen? »

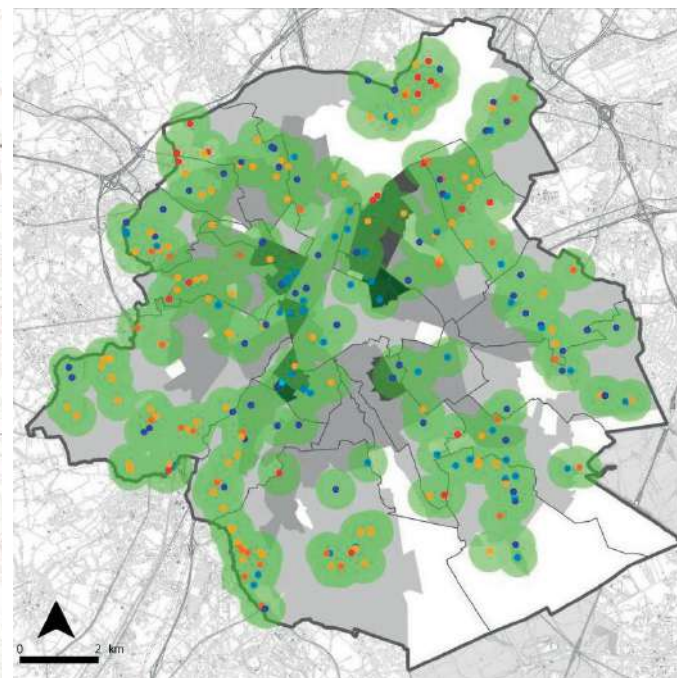
« Worden de bestaande moestuinen uitgebreid over de volledige zone 2.3? »

Situering van de professionele producenten

Collectieve en gezinsmoestuinen

4. C. Hydrologie

→ Het veld bevindt zich in het Woluwedal en er is een groot niveauverschil tussen het noordelijke en het zuidelijke deel.

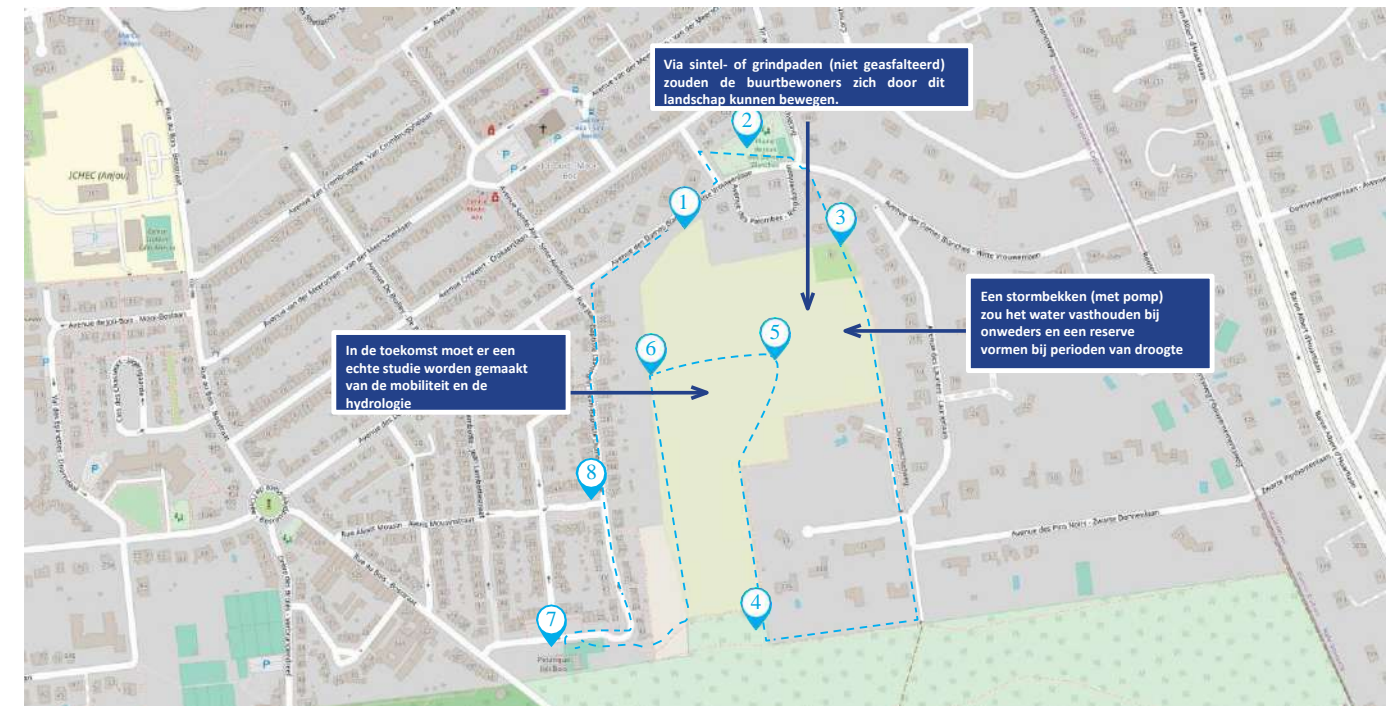
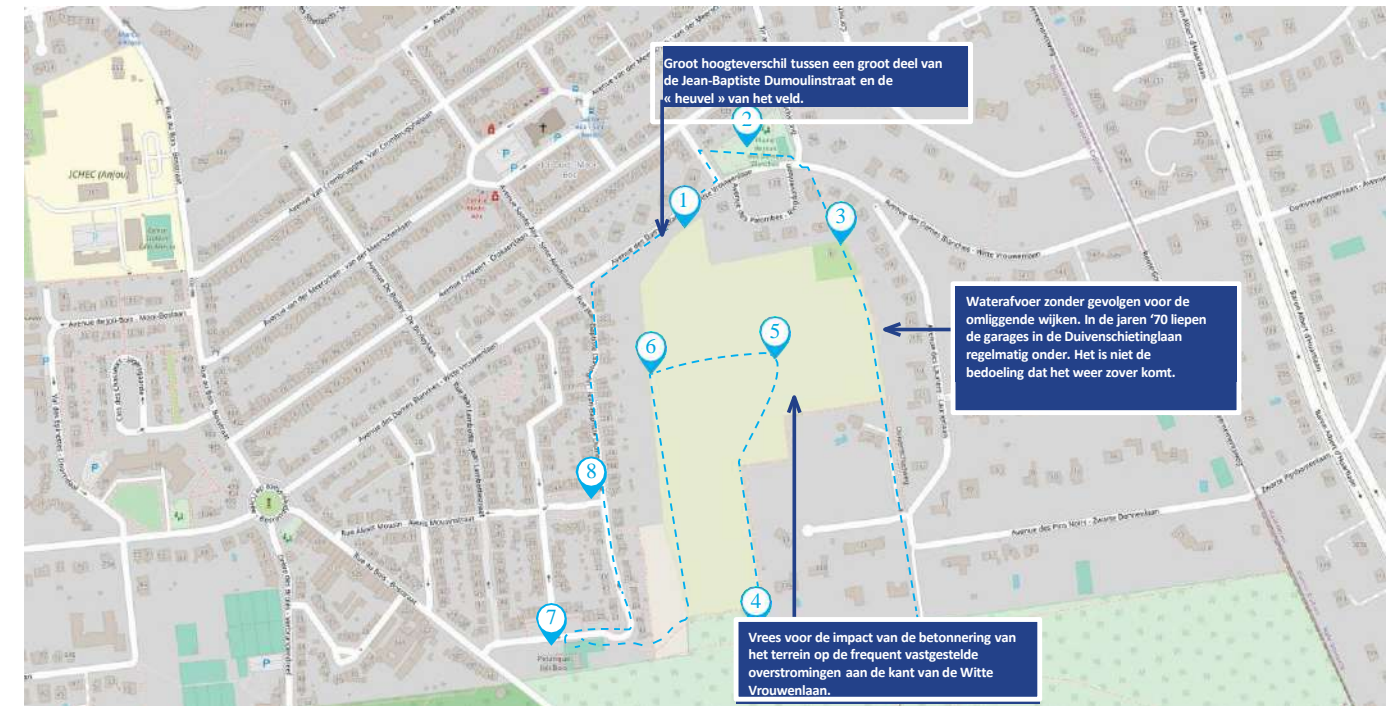
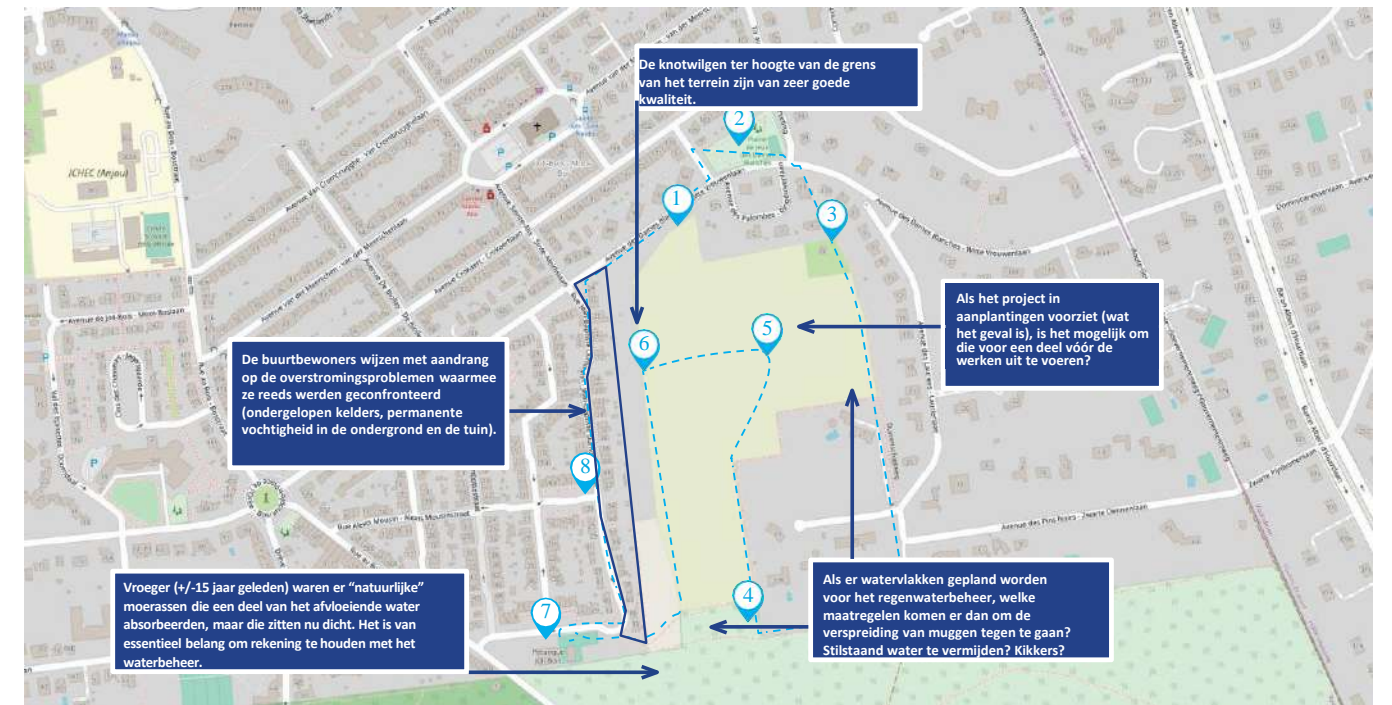
EEN AMBITIEUZE DUURZAME WIJK

De deelnemers brachten een aantal principes naar voren voor de nieuwe inrichting: sociale mix, bij voorkeur verdeeld over de site, voorzieningen die nuttig zijn voor de buurt zonder meer overlast te veroorzaken. Velen dringen aan op een sfeer van "platteland in de stad", wat bescheiden bouwhoogten, continuïteit met de bestaande typologieën in de omgeving en een sterke milieubebanding (waterbeheer, ononderbroken groen, enz.) impliceert.

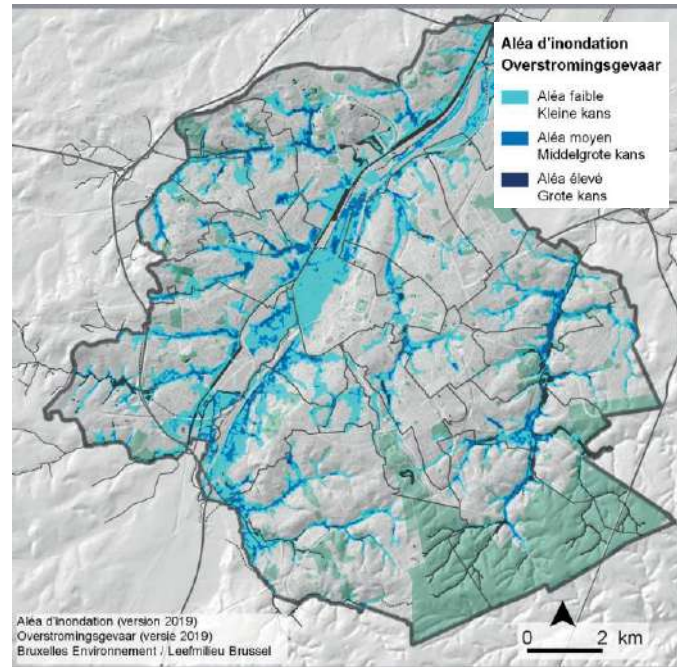
“De buurtbewoners wijzen met aandrang op de overstromingsproblemen waarmee ze reeds werden geconfronteerd (ondergelopen kelders, permanente vochtigheid in de ondergrond en de tuin)”

“Groot hoogteverschil tussen een groot deel van de Jean-Baptiste Dumoulinstraat en de “heuvel” van het veld”

“Een stormbekken (met pomp) zou het water vasthouden bij onweders en een reserve vormen bij perioden van droogte”

Overstromingsgevaar

Atlas Leefmilieu Brussel

Orohydrografische context

Mobiliteitsplan van de gemeente

4. D. Collectieve uitrustingen

- Het memorandum voorziet in een kinderdagverblijf en een buurthuis
- Voor de gedeelde ruimten is er een interventie van het uitgebreide programma van het 101e% van de BGHM gepland
- Het type buitenactiviteiten voor Zone 2.1 moet in de burgerparticipatie worden bepaald. Er is een specifiek proces opgestart: "Open het veld". We hebben het er verder in dit document nog over.

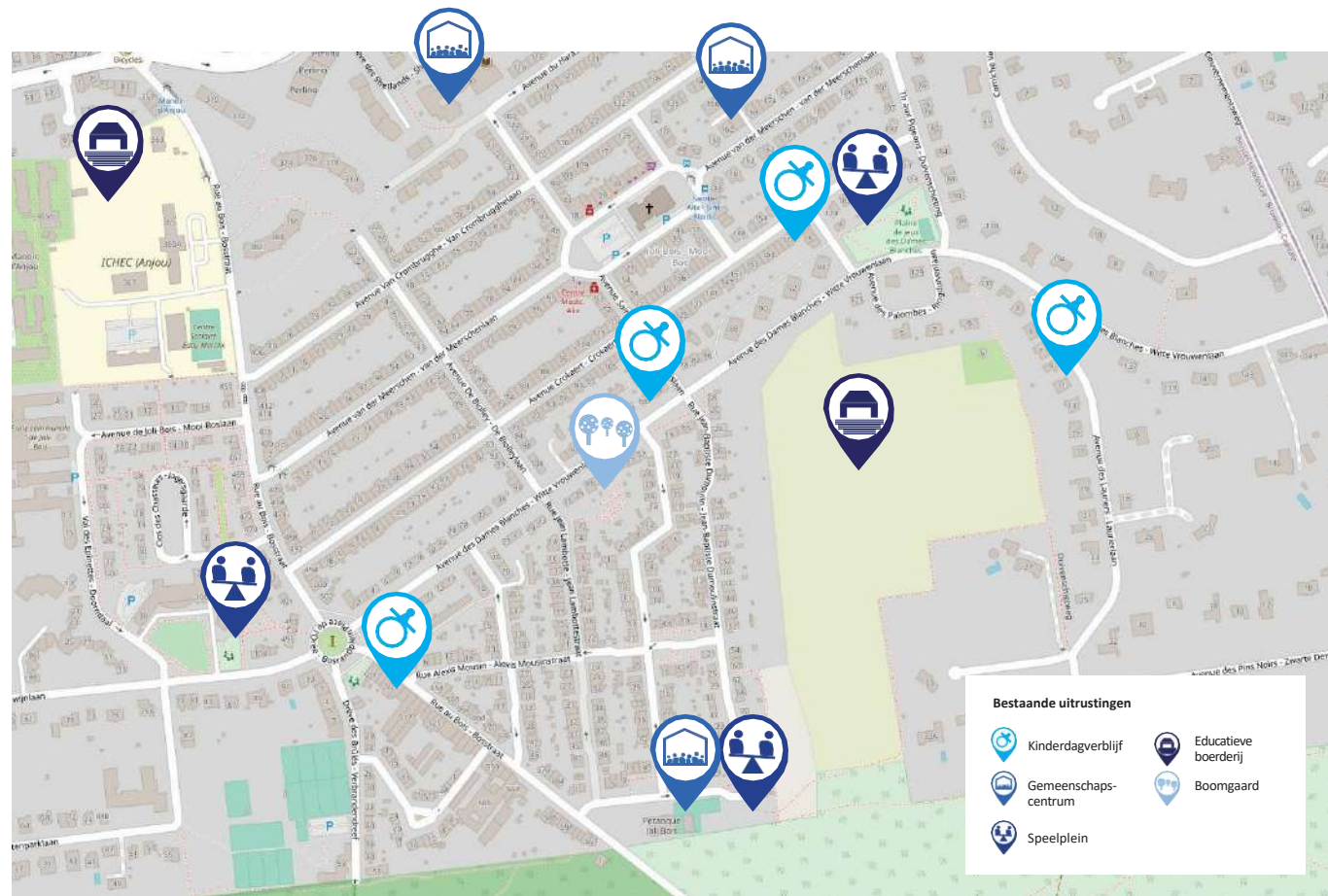
EEN ZONE 2.1 TEN BEHOEVE VAN DE BEWONERS

De programmering van Zone 2.1 zou kunnen kaderen in een dynamiek van toe-eigening en snelle ontsluiting: duurzame voeding, educatieve boerderij, sportactiviteiten en contact met de natuur. Voor die activiteiten zijn inrichtingen nodig (toegangen, overdekte ruimten, aansluitingen op netwerken), maar ze zullen de site ook in staat stellen diensten en activiteiten aan te bieden die vandaag niet bestaan. Er werd in dat verband een specifieke denkoefening opgestart, waarover u verderop in het document meer kan lezen.

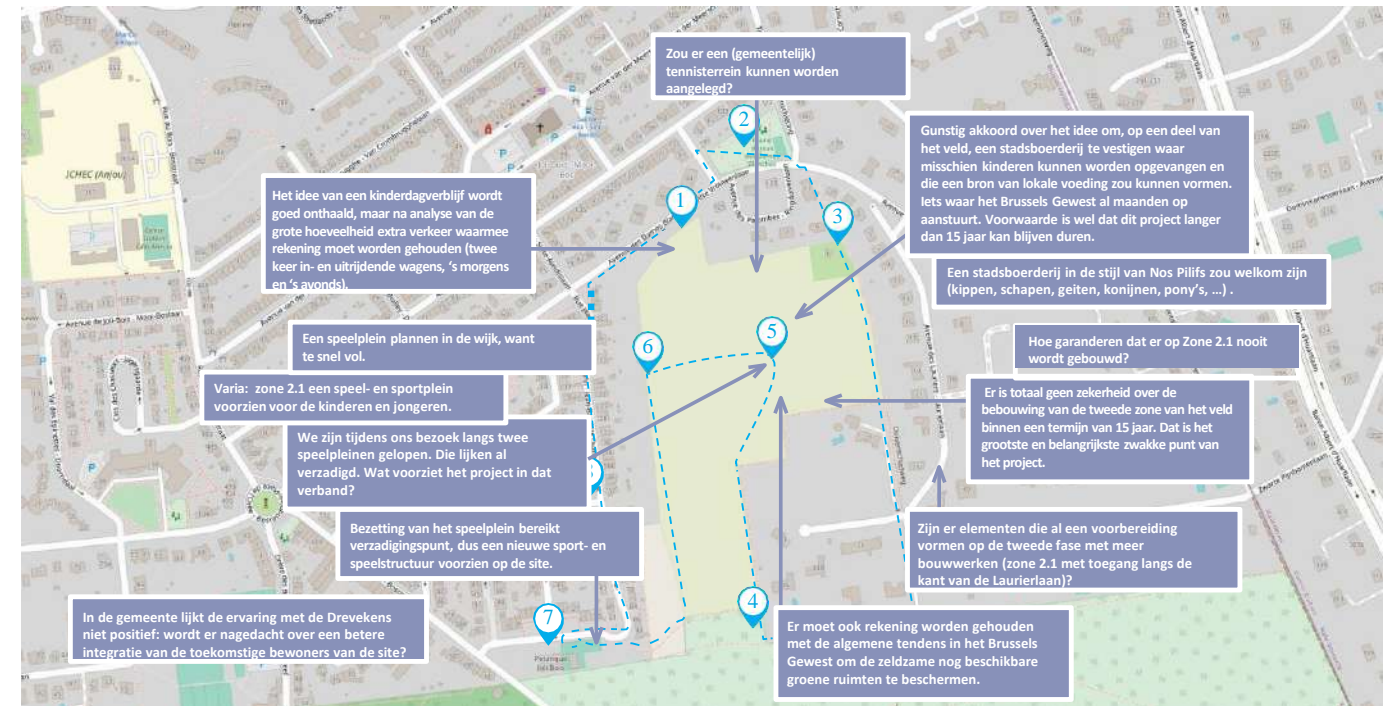
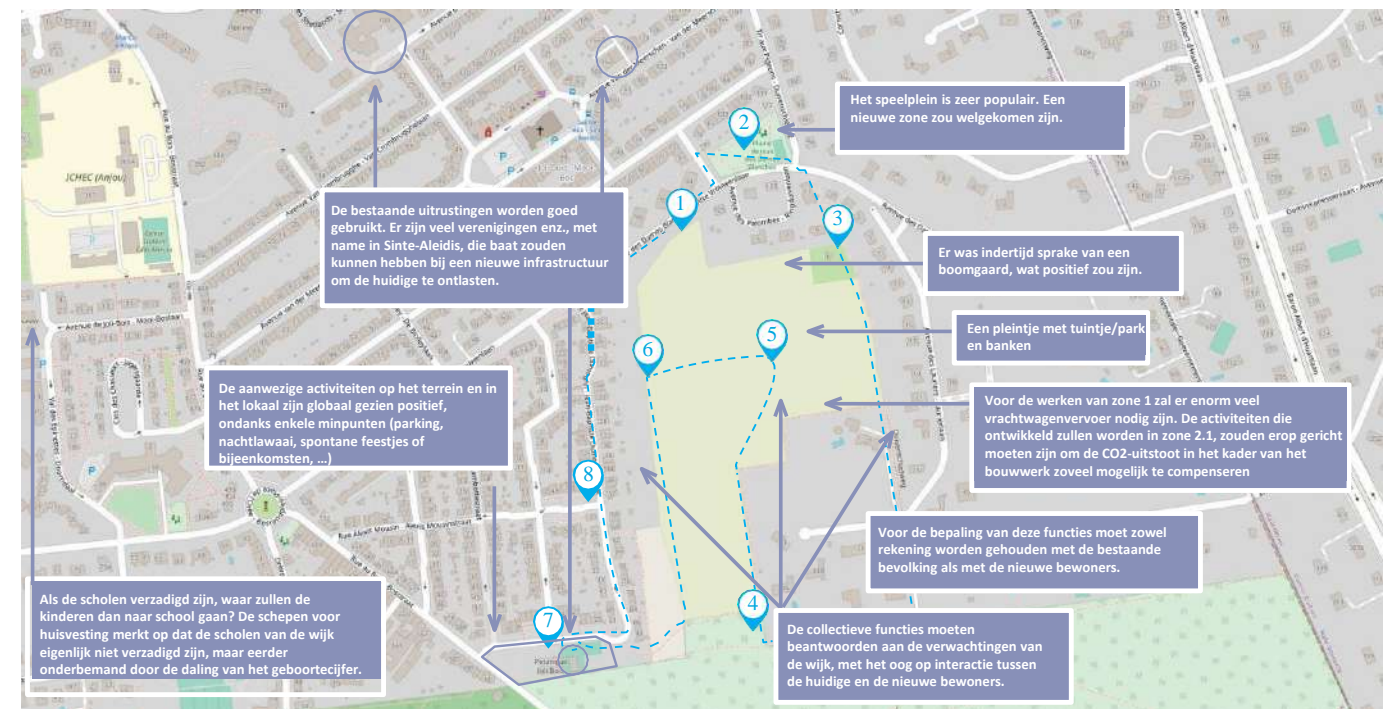
“De collectieve uitrustingen moeten beantwoorden aan de verwachtingen van de wijk, met het oog op interactie tussen de huidige en de nieuwe bewoners”

“Een stadsboerderij in de stijl van Nos Pilifs zou welkom zijn (kippen, schapen, geiten, konijnen, pony's, ...)”

“Het wijkhuis moet zorgen voor een buurtsfeer en openstaan naar de wijk”

OpenStreetMap

4. E. Mobiliteit

- Gelijklopend met het participatieve proces werd er bij het bureau STRATEC een nieuwe mobiliteitsstudie besteld voor het project Witte Vrouwen.
- Verderop in het document is er een verslag van de hierover georganiseerde ateliers opgenomen.

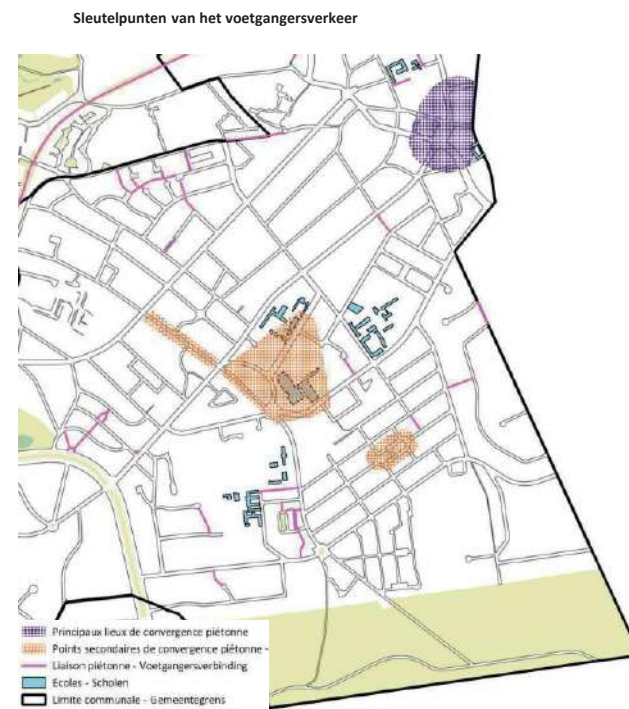
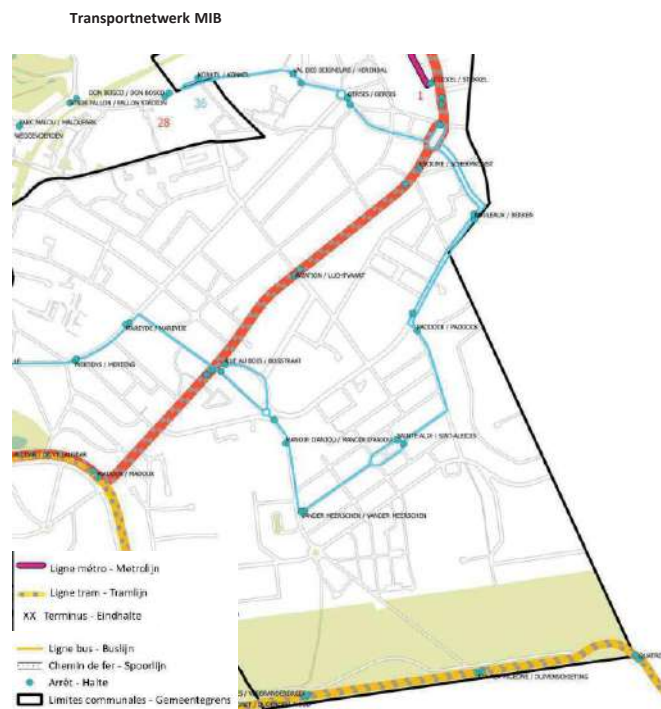
MOBILITEIT

In afwachting van de resultaten van de mobiliteitsstudie dringen velen erop aan de impact op de toename van het verkeer op de Witte Vrouwenlaan goed te meten en daarbij na te denken over de eventuele heraanleg ervan, op de noodzaak om de optie van een tweede toegang naar de Laurierlaan te bestuderen, op de heraansluiting op de actieve vervoerswijzen, in het bijzonder de verbinding naar de trams in de Tervurenlaan, en op de versterking van het aanbod inzake openbaar vervoer.

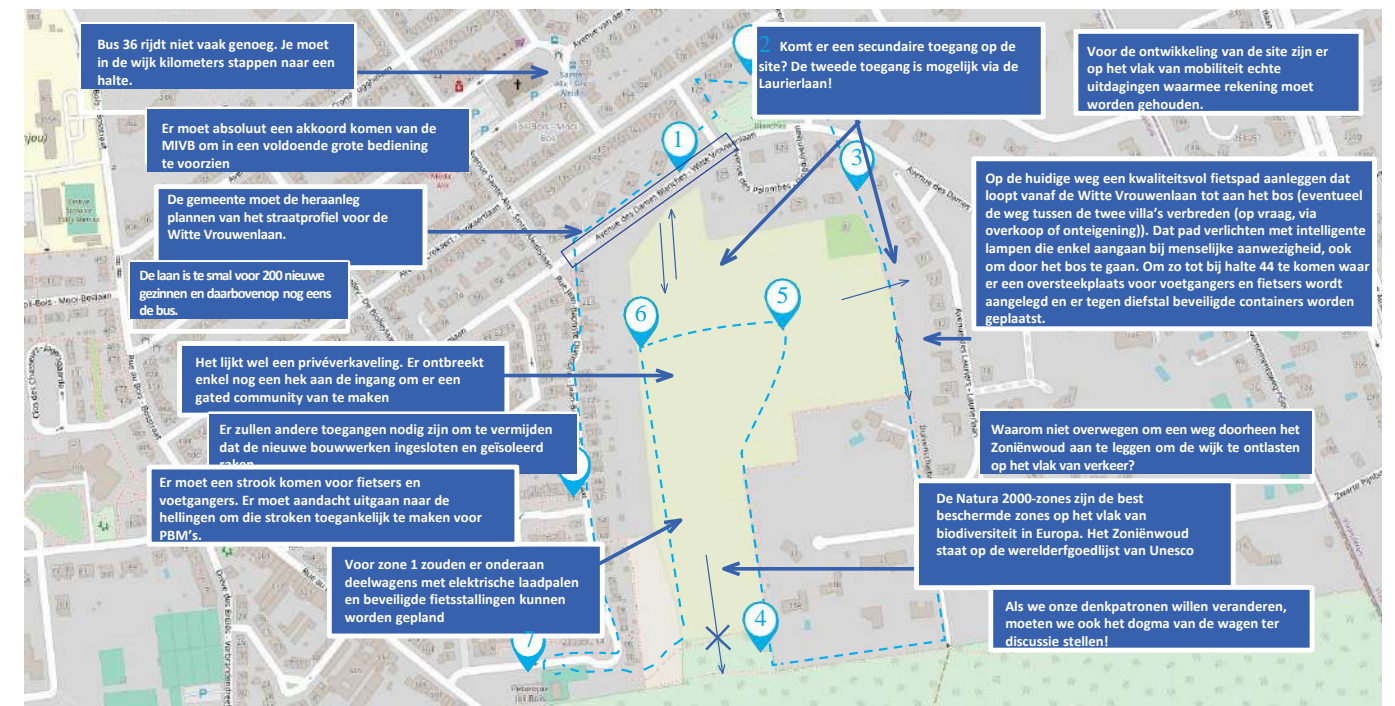
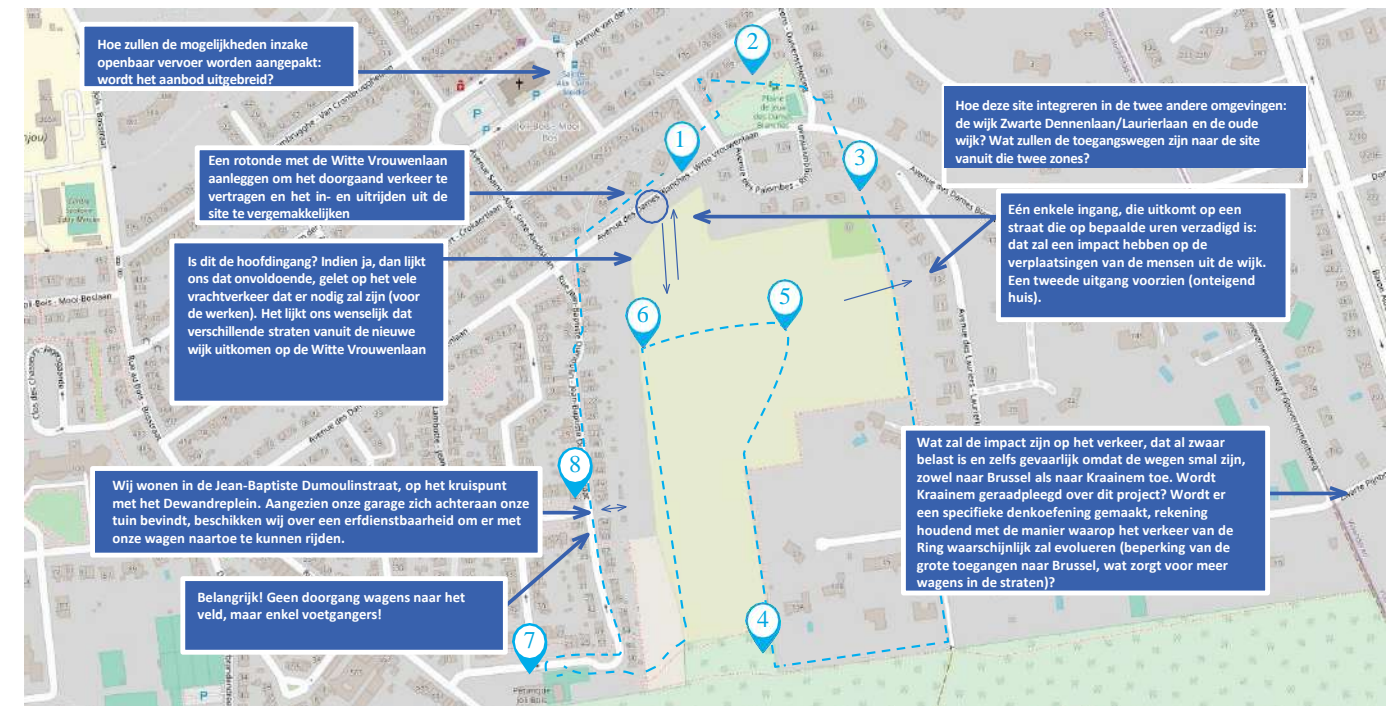
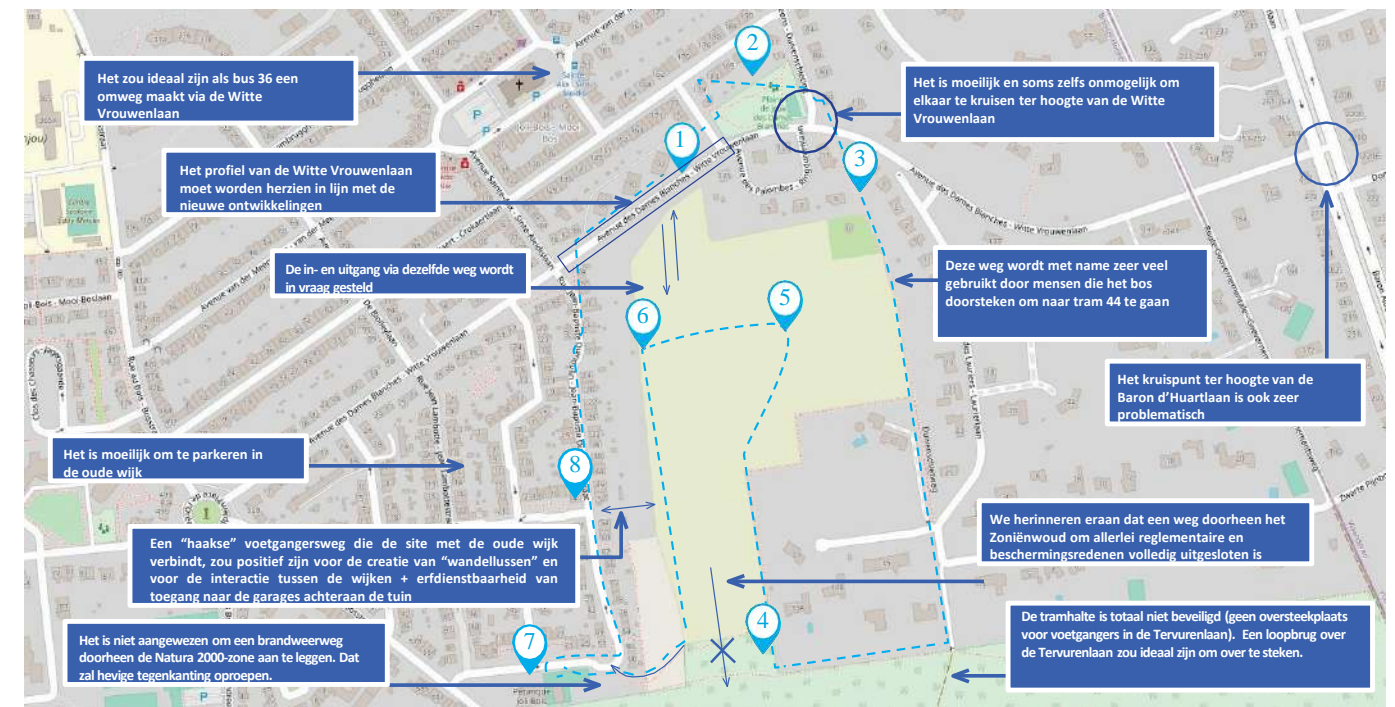
“Het zou ideaal zijn als bus 36 een omweg maakt via de Witte Vrouwenlaan”

“Een rotonde met de Witte Vrouwenlaan aanleggen om het doorgaand verkeer te vertragen en het in- en uitrijden uit de site te vergemakkelijken”

“Het lijkt wel een privéverkaveling. Er ontbreekt enkel nog een hek aan de ingang om er een gated community van te maken”

Mobiliteitsplan van de gemeente

5. Ateliers over de mobiliteit

Het thema van de mobiliteit ligt in het kader van het project zeer gevoelig. Het was dan ook van essentieel belang dit thema te behandelen in een voor iedereen toegankelijke informatievorm. Tijdens twee vergaderingen werd het onderwerp besproken met de buurtbewoners.

Tijdens de eerste bijeenkomst, die plaatsvond op 21 april 2022, werd de werkmethode van het bureau STRATEC voorgesteld en besproken. Zo konden de bewoners worden gerustgesteld over de werkwijze. Er werd gevraagd om aanvullende tellingen uit te voeren bovenop de reeds geplande tellingen, wat naar aanleiding van het atelier is gebeurd. Tijdens de vergadering konden de bewoners ook hun bezorgdheden uiten over verschillende punten van het project.

De bijeenkomst begon als een plenaire vergadering. Vervolgens werden de thema's voorgesteld in de vorm van een interactieve tentoonstelling, wat voor de deelnemers een meer informele en waardevolle formule was.

De tweede vergadering werd aan het einde van de mobiliteitsstudie georganiseerd. Op basis van de tijdens het eerste atelier gevraagde aanvullingen konden de resultaten van de studie worden voorgesteld, in eerste instantie in plenaire vorm. Vervolgens werden de bewoners in discussietafels verdeeld om het aantal mogelijke vragen te vergroten en de overdracht van zeer technische informatie zo goed mogelijk te organiseren. Het projectteam kon met name een antwoord geven op de verschillende aandachtspunten die tijdens de eerste vergadering naar voren waren gebracht.

De twee vergaderingen vulden elkaar dus aan. Ze hielpen de methodologie te sturen en zorgden ervoor dat er rekening werd gehouden met de bezorgdheden van de bewoners en dat er in de studie een antwoord op werd geboden.

STATIONNEMENT AUTOMOBILE
PARKEERPLAATSEN

5. A. Eerste vergadering mobiliteit

Het studiebureau STRATEC kwam zijn methodologie voorstellen, alsook enkele elementen en cijfers die voortkwamen uit werk dat al werd verricht. Tijdens deze vergadering konden de buurtbewoners dus hun bedenkingen en eventuele bezorgdheden over de methodologie, en meer algemeen over de basisvraagstukken in verband met de mobiliteit in de wijk delen met het bureau Stratec.

Het eerste deel was een “klassieke” plenaire vergadering: presentatie en Q&A. Het tweede deel was een “interactieve tentoonstelling”. Voor elk thema waren er bordes gemaakt, met daarop de sleutelcijfers waarover STRATEC reeds beschikte, een plan of schema, foto’s en ruimte voor opmerkingen via post-its.

De bewoners gingen van bord tot bord en konden commentaar geven bij elk thema. De mensen van CityTools, de BGHM en STRATEC waren er om bepaalde elementen in de juiste context te plaatsen en/of toe te lichten. Het voordeel van die formule is dat veel mensen, los van de plenaire vergadering, commentaar kunnen geven bij de thema’s en de cijfers. En dat het aantal deelnemers aan de werkgroepen niet moet worden beperkt. Een meer informele opzet is bovendien minder “confronterend” en biedt ruimte om meer in detail te gaan en een directere dialoog aan te gaan met de deelnemers.

De belangrijkste thema’s, die hier worden opgesomd, kwamen naar voren uit de eerste gesprekken met de buurtbewoners (bilaterale ontmoetingen, openbare vergaderingen en bezoek aan het terrein) en vormden de leidraad voor de rest van het werk van STRATEC:

- Toegang tot de site (met de wagen, één inrit of twee, prognose volgens het aantal bewoners)
- Verkeerslast op de omliggende wegen (actuele gegevens over de verkeerslast, prognose volgens het aantal bewoners)
- Parkeergelegenheid wagens (normen die zullen worden toegepast, huidige verzadigingssituatie inzake parkeergelegenheid, vergelijkingspunten met andere wijken?)
- Aanbod openbaar vervoer (tevredenheid over de huidige bediening, prognose volgens het aantal bewoners, toegang naar de Tervurenlaan)
- Voetgangers- en fietsersnetwerk (actueel aanbod, hervinding met de bestaande netwerken)

5. B. Vragen

Methodie

V1 : Komt er een nieuwe studie die rekening houdt met de nieuwe tellingen? Hoe bepalend zijn die metingen voor de analyse? Moeten er nog andere analyses worden uitgevoerd?

V2 : Kunt u de analyseperimeter herzien en er de Mooi-Boswijk in opnemen?

V3 : Wat de statistieken betreft, is het probleem niet dat de automobilisten veel in kleine straatjes rijden tijdens de spitsuren?

V4 : Waarom zijn onze opmerkingen van 2017 over de vorige mobiliteitsenquête niet meegenomen?

Gegevens

V5 : Heeft u gegevens gekregen van de MIVB voor de spitsuren van bus 36, de Van der Meerschenlaan, de voetgangerstoegang naar tram 44 ?

V6 : Heeft u modellen gebruikt voor uw analyse? Zo ja, welke?

V7 : Heeft u contact opgenomen met de gemeente Kraainem?

Tellingen

V8 : Waarom is er geen telling gepland in de Duivenschieting, die een belangrijke as is voor de scholen?

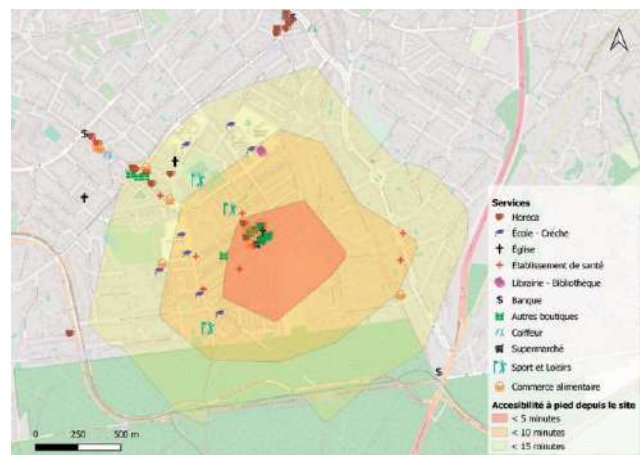
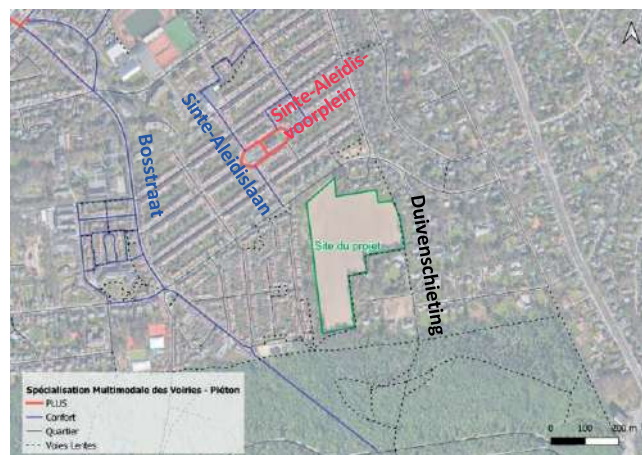
V9 : Zal er ook een parkeertelling worden uitgevoerd op minder rustige dagen, zoals woensdag en tijdens het weekend?

V10 : Hoe kunt u zeggen dat de getoonde statistische cijfers representatief zijn voor alle andere dagen en vooral op één telpunt?

De antwoorden op die vragen staan in het onderstaande verslag van de tweede vergadering.

1.

PIÉTONS - PERSONNES À MOBILITÉ RÉDUITE VOETGANGERS - MENSEN MET BEPERKTE MOBILITEIT

- Globaal genomen niet echt comfortabele voetgangersroutes in de onmiddellijke omgeving van de site
- Relatief weinig verkeer => weinig hinder (lawaai, verontreiniging, veiligheid) voor de voetgangers
- Zeer kwaliteitsvol, maar op te waarderen natuur- en landschappelijk kader
- Te benutten en op te waarderen steegjeswerk

- Ruim aanbod aan handelszaken en voorzieningen in de buurt, op minder dan 15 minuten stappen (Sinte-Aleidisvoorzplein, Bosstraat, ...)
- => Minder dagelijkse verplaatsingen met de wagen nodig en mensen hebben minder snel behoefte aan een 2^e wagen

- Zone weinig aangepast voor PBM's:
- Trottoirs over het algemeen smal en/of in slechte staat
- Verlaging van de trottoirs over het algemeen goed uitgevoerd
- Geen enkele parkeerplaats voorbehouden voor PBM's, behalve op het Sinte-Aleidisvoorzplein
- Twee lijnen van het openbaar vervoer (trams 39 en 44) niet aangepast voor PBM's

Opportunité(s) potentielle(s) autour de cette thématique
Potentiële opportuniteit(en) omtrent dit thema

Crainte(s) potentielle(s) autour de cette thématique
Potentiële angst(en) omtrent dit thema

pour les PMR
il faut refaire quasi tous
les trottoirs (à larges,
État, haies ombragées)

Sur le pied
↳ calcul fait
et à partir de
l'entrée du site

→ pas prévoir
PMR
+ personne avec
poussette

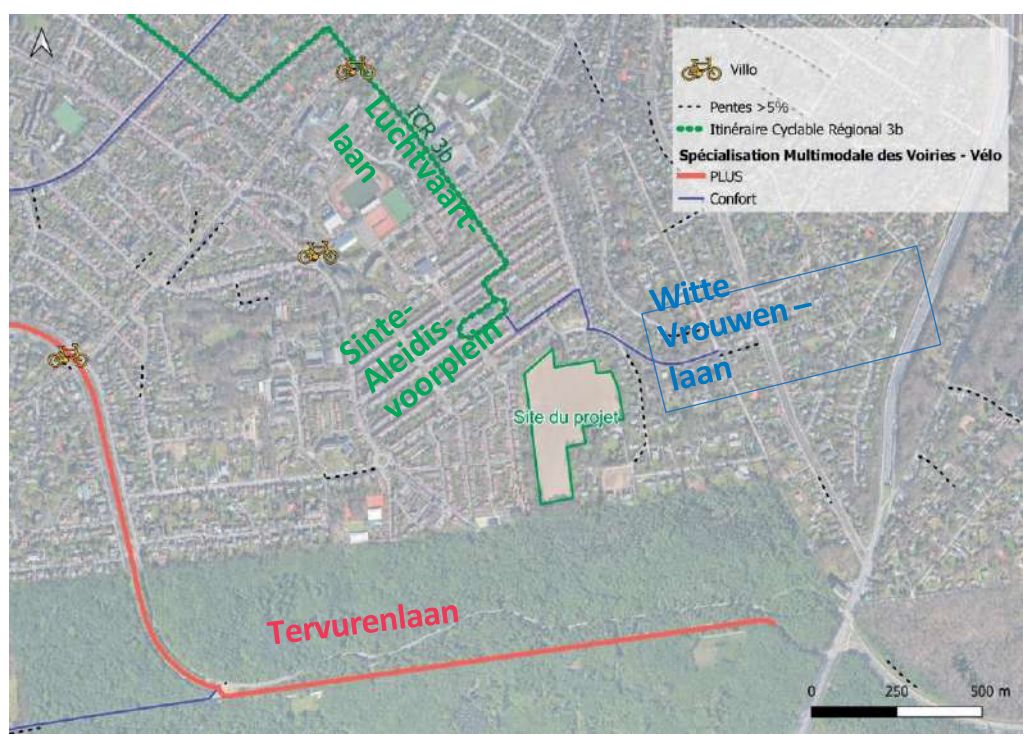
Remarque(s) autour de cette thématique
Opmerkingen omtrent dit thema

pour les PMR :
ne faire les
trottoirs en terrasse
nécessairement plus
confortables que les
trottoirs en dalle
pour chaises
roulantes

surtout ne
supprimez aucun
parking sur
l'avenue St-Blaise

2.

VÉLOS FIETSEN

- Zeer groot potentieel voor de (elektrische) fiets, met weinig hinder (lawaai, verontreiniging, veiligheid) omdat er relatief weinig verkeer is
- Nabijheid van de Gewestelijke Fietsroute 3b, langs waar je naar het Jubelpark en Brussel-Stad kan rijden
- Centrum van Brussel bereikbaar in ongeveer 30 minuten
- Globaal correct parkeeraanbod (vier fietsrekken in de buurt van de ingang van de site + bushaltes)
- Villo-station > 10 minuten stappen

Opportunité(s) potentielle(s) autour de cette thématique
Potentiële opportuniteit(en) omtrent dit thema

Crainte(s) potentielle(s) autour de cette thématique
Potentiële angst(en) omtrent dit thema

La voie pour
vélo vers la ville
à côté de l'élev
Tervuren est trop
étroit.
Sans la piste au 1500
du centre à l'ouest
il y a des places de
parking pour vélos

Mettre des lignes
verts plus claires
- fiets rijstrook
sur les routes blanches
et

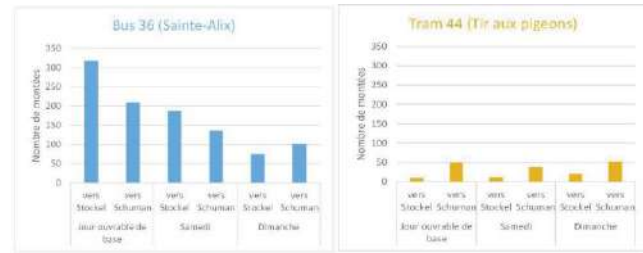
2 accès vélos
vers le 44
- au 1500m PMR avec 1500m
avec une piste de 1500m
via du 1500 (avec
échange automatique)
et une nouvelle piste de 1500m
pour vélos, vélos de ville
sur le double boulevard
à l'ouest "Boulevard de l'Espérance"

piste cyclable
à sens unique
en la zone blanche

Remarque(s) autour de cette thématique
Opmerkingen omtrent dit thema

3.

TRANSPORTS EN COMMUN OPENBAAR VERVOER

Vrij laag gebruik van het openbaar vervoer binnen de studieperimeter (bron: cijfers MIVB, herfst 2021)

Voor de twee dichtste haltes (beide richtingen)
 - Duivenschieting (tram 44) : ongeveer 50 opstappen per dag
 - Sinte-Aleidis (bus 36) : ongeveer 500 opstappen per dag

- Gemiddelde toegankelijkheid (zone C van de GSV)
- Over het algemeen goede frequentie van het OV (tram 44, tram 39)
- Vrij lange wandeltijd (behalve halte Sinte-Aleidis voor lijn 36)
- Verschillende verbeteringen gepland voor lijn 36 + besprekingen aan de gang (gemeente/MIVB) over de toekomst van het OV-netwerk

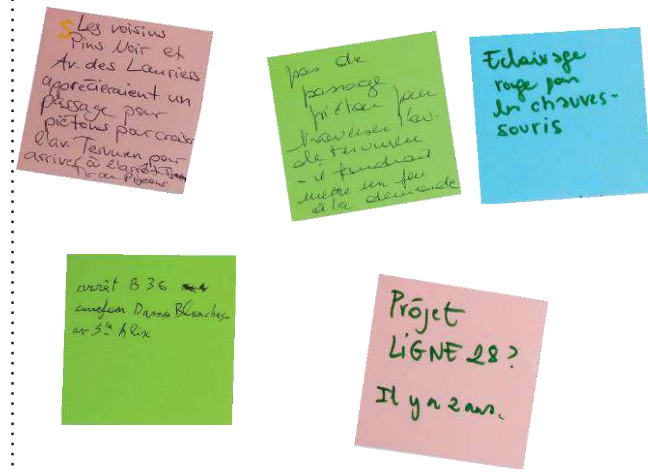
Ligne	Trajet	Arrêt	Accès PMR	Temps à pied (min)	Fréquence/h (en HP)
Bus 36	Konkel <-> Schuman	Sainte-Alix	Oui	4	5
Bus 36	Konkel <-> Schuman	Vander Meerschen	Oui	8	5
Tram 44	Montgomery <-> Tervuren	Tir aux Pigeons	-	10	10
Bus 36	Konkel <-> Schuman	Paddock	Oui	11	5
Bus 36	Konkel <-> Schuman	Manoir d'Anjou	Oui	13	5
Tram 44	Montgomery <-> Tervuren	Quatre Bras	-	15	10
Tram 39	Montgomery <-> Ban-Eik	Rue au Bois	-	16	10

- Belang van het pad "Duivenschieting" voor de toegang naar tram 44
- Onveilige overweg in de Tervurenlaan

Opportunité(s) potentiële(s) autour de cette thématique

Potentiële opportuniteit(en) omtrent dit thema

Remarque(s) autour de cette thématique

Opmerkingen omtrent dit thema

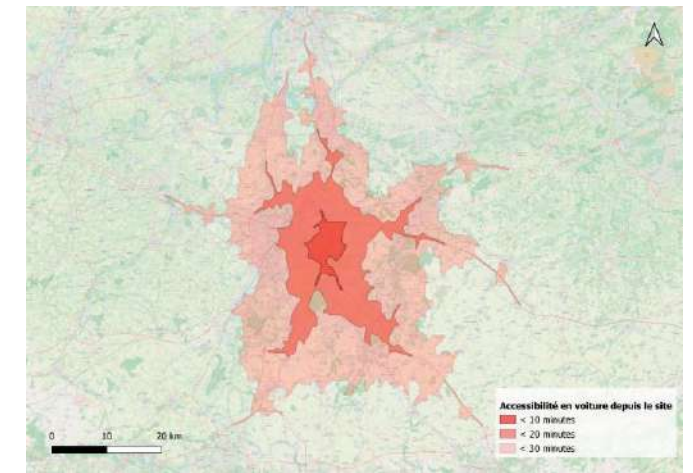
Crainte(s) potentiële(s) autour de cette thématique

Potentiële angst(en) omtrent dit thema

4.

TRAFIC MOTORISÉ GEMOTORISEERD VERKEER

- Volledige perimeter in zone 30 (of 20) behalve de Tervurenlaan
- Relatieve nabijheid van twee Cambiostations (Sinte-Aleidis, Bosrand)
- Nabijheid van de Ring (snelle toegang naar de E411, E40, E19)
- Centrum va Brussel, Leuven, Ottignies of de rand van Antwerpen in een twintigtal minuten bereikbaar (gemiddelde tijd)

- Snelle toegang tot de kleine/middenring van Brussel dankzij de tunnels (vooral buiten de spitsuren)
- Snellere reistijd dan met het openbaar vervoer en de fiets (in de daluren)

Bestemming	Reistijd [minuten]		
	Wagen*	OV	Fiets
ULB	15 - 35	45 - 50	+/- 25
Naamsepoort	15 - 55	40 - 50	+/- 25
Beurs	20 - 55	40 - 50	+/- 30
Campus UCLouvain	8 - 12	20 - 30	+/- 10

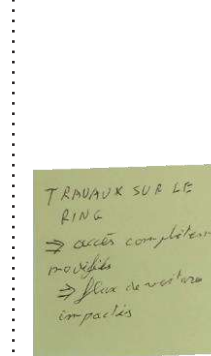
* Daluur - Spitsuur

- Problematisch profiel van de Witte Vrouwenlaan: +/- 8,2 meter breed voor 2 parkeerstroken en 2 rijvakken => Twee wagens kunnen elkaar moeilijk kruisen => Voertuigen staan tot op het trottoir geparkeerd

Opportunité(s) potentiële(s) autour de cette thématique

Potentiële opportuniteit(en) omtrent dit thema

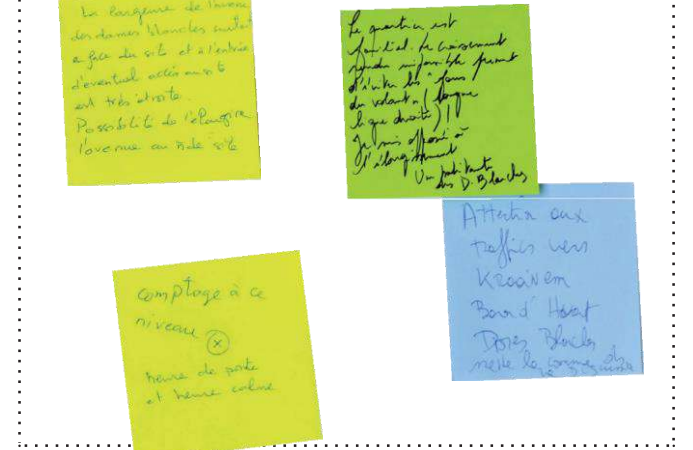

Remarque(s) autour de cette thématique

Opmerkingen omtrent dit thema

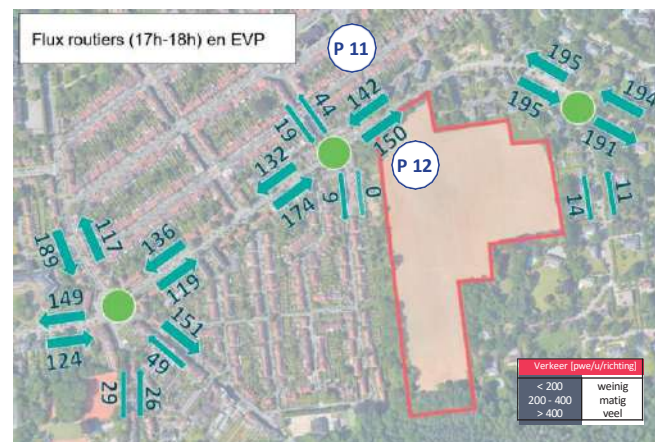
Crainte(s) potentiële(s) autour de cette thématique

Potentiële angst(en) omtrent dit thema

4.

TRAFIC MOTORISÉ GEMOTORISEERD VERKEER

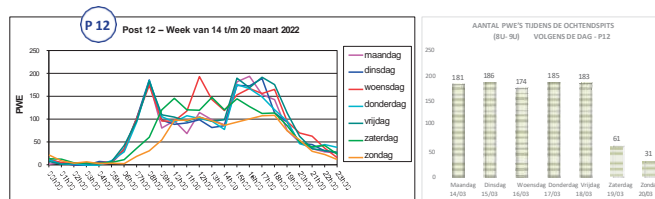
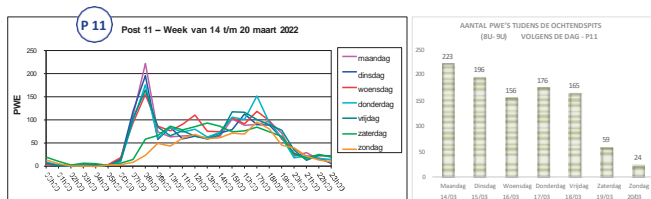
PWE = PERSONENWAGENEQUIVALENT (1 WAGEN = 1 PWE, 1 VRACHTWAGEN = 2 PWE'S, ENZ.)

PWE = PERSONENWAGENEQUIVALENT (1 WAGEN = 1 PWE, 1 VRACHTWAGEN = 2 PWE'S, ENZ.)

- Relatief weinig verkeer: geen echte opstoppingen waargenomen.
- Zeer goede toegankelijkheid tot de site (gebruik van de wagen blijft waarschijnlijk belangrijk ondanks de alternatieven)
- Doorgaand verkeer op de as Witte Vrouwen – Duivenschieting (auto WIJK)

- Weinig verschil tussen automatische/manuele tellingen op 17 maart
- Maken het mogelijk om het moment van de tellingen (uur en dag) te bevestigen
- Drempel van 200 pwe's/u bijna nooit overschreden

AUTOMATISCHE TELLINGEN: WEEK VAN 14 T/M 20 MAART 2022

Opportunité(s) potentielle(s) autour de cette thématique

Potentielle opportunité(en) omtrent dit thema

Quid miser à sens unique?

Il faudrait centraliser le stationnement pour décongestionner les déplacements automobiles sur le site et vers l'extérieur

Il faudrait compter de l'impact des bus scolaires des écoles environnantes qui ne circulent et s'arrêtent sur la route des Dons (près aux bases de ponts)

Crainte(s) potentielle(s) autour de cette thématique

Potentielle angst(en) omtrent dit thema

Verhoogd risico op slachtoffers

Pensez l'impact des CEUSES, Le TRAFIC et vitesse des voitures pour ÉVITER L'engorgement de BAKOJ'OI' HUNT?

Faire 1 carpiage sur l'après plus large Avenue pod plus Impact pour le HUNT

EVP rue au loin et Tir aux pigeons ~400 le matin

prendre une 25e accès

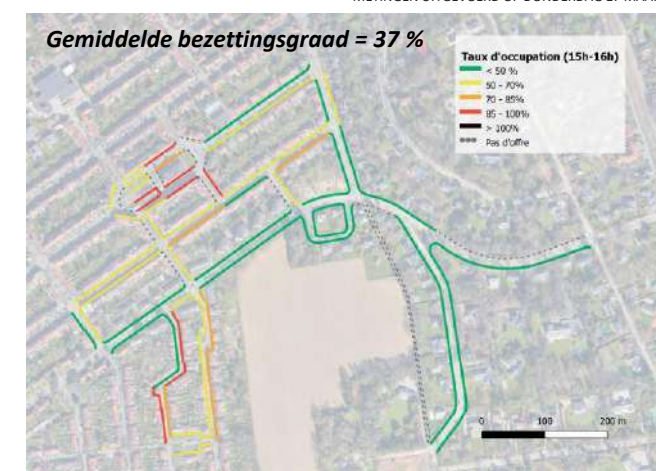
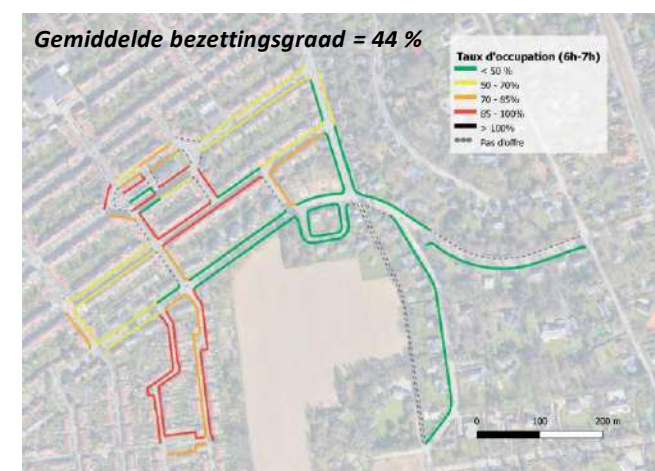
Remarque(s) autour de cette thématique

Opmerkingen omtrent dit thema

Comptage sur la rue des mûres mètres et alentours de l'école Notre-dame

5.

STATIONNEMENT AUTOMOBILE PARKEERPLAATSEN

- Perimeter in niet-gereguleerde parkeerzone
- 942 parkeerplaatsen, waarvan 12 voorbehouden (3 BPM) en 198 opritten
- Meting van de bezettingsgraad in de perioden 6u-7u (vraag van de buurtbewoners) en 15u-16u (vraag die verband houdt met de handelsactiviteiten op het Sinte-Aleidisvoorplein en het uitgaan van de scholen)

- Onderbenut parkeeraanbod op de weg in de bestudeerde zone, op elk moment van de dag (in het bijzonder in het zuidoosten): 459 en 412 vrije parkeerplaatsen 's ochtends en in de loop van de dag

Opportunité(s) potentielle(s) autour de cette thématique

Potentielle opportunité(en) omtrent dit thema

Il faut 2 PERIMÈTRES: 1 -> circulation 1 -> stationnement 44% pas visible

de 6 à 7h. 44% Si vous analysez le % d'habitant en zone Rouge et avec effort le % sera différent JFU.

besoins de réaménagement déjà maintenu

Prière possible l'usage de l'ancien pour éviter le débordement du Dupont d'Artois avec adjacents

Crainte(s) potentielle(s) autour de cette thématique

Potentielle angst(en) omtrent dit thema

STATIONNEMENT LE SOIR! et WE

Il faut augmenter le périmètre de l'étude des quartiers "rouge" plus, car il y a une zone verte à la place de l'étude - stationnement vers le temps de l'après-midi

quid évolution avec le projet?

Suppression Viaduc d'Auderghem

La rue des Douces aurait été supprimée de la zone car pas d'usage vers les habitations qui sont au côté St-James

Remarque(s) autour de cette thématique

Opmerkingen omtrent dit thema

WELCOME UKRAINE
Ласкаво просимо Україно!

Prévoir une offre ambliueuse en stationnement vélo

Prévoir des bornes de recharge pour véhicules électriques

Les carrossables au niveau de l'avenue blanches

051 / P
sas16e1-1ed sa.1n1fo11 ,cne s911Jos9.16up1.1ed op Sluowo:>01dw3 (V)

5. C. Tweede vergadering mobiliteit

1. Inrit naar de toekomstige wijk

De mobiliteitsstudie raadt aan om slechts één inrit te voorzien. Die zou voldoende zijn in verhouding tot het aantal te verwachten in- en uitrijdende voertuigen op de toekomstige site. De afstand ten opzichte van de andere kruispunten is ook voldoende groot. Een extra toegangsweg zou geen noemenswaardig verschil maken voor de spreiding van het verkeer in de omgeving. Er wordt voorgesteld om de gemotoriseerde verkeersstromen en de actieve vervoerswijzen te scheiden en de DBDMH-normen na te leven.

De tweede toegangsweg in het BBP was voorzien voor het tweede deel van de ontwikkeling en was niet verbonden met de eerste toegangsweg. De twee toegangswegen liepen dood. Het zou geen steek houden om een rijweg aan te leggen in een zone van het BBP waar dat niet toegelaten is.

De Witte Vrouwenlaan is momenteel een voorrangsweg en op elk kruispunt staan er stopborden op de dwarsweg, wat ook het geval zal zijn voor de weg van de hoofduitgang van de site.

Het studiebureau heeft prognoses gemaakt. We spreken van een verkeerslast die overeenstemt met één wagen om de 30 seconden 's morgens tijdens de spits. Dat is een zeer frequente grootteorde in vergelijkbare wijken (Shetlanderdreef, Albert Crommelynckgaarde,...). De piek van het verkeer in de Duivenschieting ligt tussen 8u-8.30u.

De invoering van schoolstraten voor de scholen in de wijk zou de ouders kunnen sensibiliseren tot zachte mobiliteit. De gemeente zou een schoolstraat kunnen invoeren voor de Mooi-Boschool.

In Sint-Pieters-Woluwe zijn er thans twee schoolstraten. Dit soort maatregelen vraagt een verandering van de gewoonten en het gedrag van de ouders op het vlak van de mobiliteit naar school. Die dynamiek moet ondersteund en versterkt worden.

Een rondpunt is weinig zinvol, omdat het een grote invloed zal hebben op de doorstroming van het verkeer ter hoogte van dit kruispunt met de uitrit van de site. Er wordt overwogen om parkeerplaatsen op minder dan 5m van de uitgangen te schrappen (zie GSV) om de zichtbaarheid bij het uitrijden te verbeteren.

De coördinatievergadering met de gemeente Kraainem vond eind mei 2022 plaats. De gemeente vreest meer verkeer in de Baron d'Huartlaan.

2. Het profiel van de Witte Vrouwenlaan herzien

De problemen met elkaar kruisende voertuigen, die na de uitvoering van het project nog zullen toenemen, moeten worden opgelost. De trottoirs zijn in slechte staat, niet aangepast voor PBM's en moeten worden gerenoveerd. Er zijn verschillende opties mogelijk: invoering van eenrichtingsverkeer, wijziging van de parkeerplaatsen, volledige herprofilering. Het bezettingspercentage van de parkeerplaatsen ligt momenteel tussen 25 en 30%.

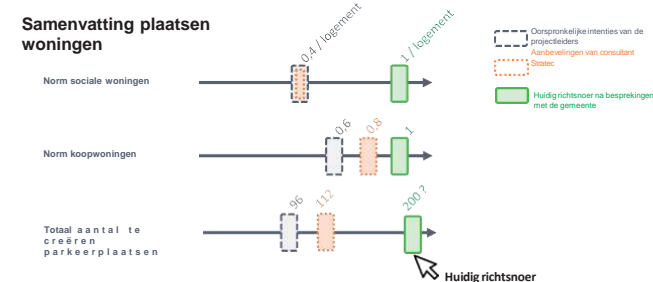
De verschillende scenario's om het profiel van de Witte Vrouwenlaan te herzien, hebben voor- en nadelen. Het trottoir is ernstig beschadigd aan de kant van het veld. Het wordt niet gebruikt, want het is in slechte staat.

De bomen in de Witte Vrouwenlaan verkeren niet in goede gezondheid en zijn 66 jaar geleden geplant. De bomen kunnen opgeschoven worden (technisch te controleren

voor zo'n oude bomen) en er kunnen meer aangepaste soorten worden geplant. Een andere optie is om de parkeerplaatsen tussen de bomen aan te leggen.

Bij de herziening van het profiel van de Witte Vrouwenlaan vragen de bewoners om er een fietspad in op te nemen. De belangrijkste vraag die wordt gesteld, is die van de beschikbare ruimte. Het voorstel zal moeten inspelen op een mix van auto en fiets.

3. Parkeerplaatsen voor de toekomstige gebruikers

Het project van de BGHM moet "zelfvoorzienend" zijn. STRATEC heeft aanbevolen om 112 nieuwe parkeerplaatsen te creëren voor de toekomstige woningen. De gemeente wil dat aantal optrekken tot 200 plaatsen. Er moeten plaatsen worden voorzien voor de andere activiteiten (kinderdagverblijf, buurthuis, zone bestemd voor het gemeenschapsleven). Op basis van de aanbevelingen zal de BGHM een "evenwichtig" programma vastleggen.

Het kinderdagverblijf zal verkeer met zich meebrengen waarmee rekening moet worden gehouden. Iedereen komt aan tussen 8 en 8.45u. En op het spitsuur is er geen enkele parkeerplaats meer vrij. Het kinderdagverblijf moet op de Witte Vrouwenlaan liggen om zo toegankelijk mogelijk te zijn, in de buurt van de gezinnen uit de wijk.

De bewoners van sociale woningen hebben geen bedrijfswagens. Volgens de statistieken heeft 50% van de bewoners van de woningen van ARZW geen rijbewijs en 50% van de parkeerplaatsen wordt niet verhuurd. Ze gebruiken meer het openbaar vervoer.

De conclusie van sommige bewoners is dat het aantal parkeerplaatsen op de site te laag wordt ingeschat. De site moet zelfvoorzienend zijn qua parking om geen plaatsen te moeten innemen in de rest van de wijk.

De inrichting moet voorzien zijn op de lange termijn. De demografie zal veranderen, maar in de sociale woningen is de ratio 0,4 wagens per gezin. De bevolking zal vergrijzen en de wagen zal duurder worden. De gemeente beveelt 200 parkeerplaatsen aan en het studiebureau Stratec 112. De parkeerplaatsen moeten zo worden ontworpen dat ze omkeerbaar zijn en kunnen inspelen op toekomstige ontwikkelingen.

4. Parkeerplaatsen voorbehouden voor deelvoertuigen

STRATEC raadt aan de mogelijkheid van autodelen zoveel mogelijk aan te moedigen door middel van plaatsen voor free floating en autodelen tussen particulieren

In de nieuwe wijk moeten er alternatieven voor de eigen wagen worden aangeboden. Het is belangrijk dat er in de nabije omgeving deelwagens zijn. Tot aan het Sinte-Aleidisplein moeten lopen om een Cambio-wagen te gebruiken, dat werkt niet. Om het de gezinnen gemakkelijk te maken, zou het goed zijn om een plek te voorzien voor gedeelde kinderzitjes.

In Brussel bieden sommige biowinkels fietskarren te huur aan via de app monkeydonkey.bike. In Gent zijn er buurtfietskarren beschikbaar voor de bewoners.

6. Een ambitieus aanbod aan fietsparkings voorzien

De diagnose toont veel potentieel voor de (elektrische) fiets en een gebrek aan beveiligde voorzieningen. Er wordt aanbevolen om een beveiligde en overdekte parkeerplaats met ongeveer 450 fietsplaatsen in te richten.

In het project zijn 400 fietsparkeerplaatsen voorzien. We rekenen één fietsplaats per hoofdkussen. Het gebruik van de fiets neemt sinds enkele jaren sterk toe in Brussel. In veel Brusselse woningen is er onvoldoende ruimte om de fiets te stallen. Dat is een remmende factor die het gebruik van de fiets in de stad niet aanmoedigt.

De nieuwe wijk zal de dwarsverbindingen op het vlak van zachte mobiliteit versterken door middel van steegjes naar de Oude Wijk, de Duivenschieting, het Zoniënwood, ... In de wijk moeten de fietsroutes in eigen bedding worden aangelegd voor de veiligheid van de kinderen.

De nieuwe bewoners zullen jonger zijn en naar verwachting andere mobiliteitsgewoonten hebben.

Ter informatie: de BGHM heeft een principeakkoord met Cambio voor 8 binnenplaatsen, waarvan 4 specifiek voor de toekomstige bewoners en 4 voor alle buurtbewoners.

7. De verbindingen en de inrichtingen op het Duivenschietingspad verbeteren

Het "Duivenschietingspad" is belangrijk, met name voor de toegang tot tram 44, en momenteel is het niet comfortabel, vooral niet voor fietsers. STRATEC pleit ervoor om een voetgangers-/fietsersverbinding tot stand te brengen ten zuiden van het project.

De grens van Brussel ligt tussen de twee wegen in het Zoniënwoud. De eerste rijstrook ligt op Brussels grondgebied.

In de toekomst is de gemeente Kraainem van plan om een fietsstrade aan te leggen met een fietspad in eigen bedding langs het Zoniënwoud.

Het idee is om het huidige pad, dat inderdaad niet aantrekkelijk, comfortabel of veilig is (vooral 's nachts), te verbeteren. Het zal versterkt en verlicht worden en voor een rechtstreekse voetgangers-/fietsersverbinding naar tram 44 zorgen. Het is vooral de bedoeling om de mogelijkheden voor een betere toegang tot het openbaar vervoer te vergroten. Eens het heraangelegd is, kan het pad voor sommige mensen een goed alternatief zijn, vooral overdag en tijdens de zomer. Verder moet er nog een oplossing worden gevonden voor de oversteek van de rijbaan naar de halte in de Tervurenlaan, aangezien daar vandaag geen oversteekplaats voor voetgangers is.

Er rijdt nu al een tractor door het Duivenschietingspad. Het eerste deel van het pad stijgt sterk. Via het onteigende terrein kan er een comfortabelere doorgang worden aangelegd en het netwerk van paden in de wijk worden versterkt.

De toegangen via de Jean-Baptiste Dumoulinstraat zullen zachte mobiliteitsverbindingen zijn, uitsluitend voor fietsers en voetgangers, met uitzondering van bestaande erfdienstbaarheden.

8. Openbaar vervoer: werken aan de omleiding van bus 36

Bus 36 is tijdens de spitsuren (scholen) bijna verzadigd. Voor de PBM's is er een toegangsprobleem. Een voorafgaande herprofilering van de Witte Vrouwenlaan dringt zich op.

Er zijn op politiek niveau momenteel besprekingen aan de gang voor een versterking van de lijn. Twee opties worden bestudeerd: een eerste optie is de toevoeging van een lus met een pendeldienst die dienst doet als zagezegde eindhalte. De andere optie is de omleiding van bus 36 met een halte in de Witte Vrouwenlaan.

De MIVB heeft nog geen beslissing genomen. De gemeente vraagt om de frequentie op te drijven naar meer dan 5 bussen per uur. Er is in deze fase nog geen plan.

De vlotte doorstroming van de bussen is in de wijk echt een probleem omwille van de breedte van de wegen. Accordeonbussen (met een grotere capaciteit) zijn om die reden geen optie. Een ander aandachtspunt is de verbetering van de toegankelijkheid voor PBM's.

Ter informatie:

- Akkoord voor bus 36, om de 10 minuten.
- Mogelijkheid van bus 36 met eindhalte in Witte Vrouwen wordt besproken met de MIVB, de gemeente, de BGHM, enz.

6. Zone 2.1: Open het veld!

Het participatietraject heeft zich ook gebogen over het deel van de site, Zone 2, dat niet zal worden verstedelijkt. De inzet bestond erin de bewoners voor te stellen om mee te werken aan de bepaling van het activiteitenprogramma dat op dat deel van de site zal worden ontwikkeld, om zo de juiste basis te hebben voor het proces met het oog op de aanstelling van een operator/beheerder. Dit deel van het denkproces wordt in goede banen geleid door een coördinatiestructuur waarin verschillende institutionele actoren (Citydev, de BGHM, Leefmilieu Brussel en de gemeente) zijn verenigd.

Wat de methodologie betreft, stelde CityTools voor om de denkoefening in drie fasen te organiseren.

Een eerste vergadering had tot doel de mogelijkheden te verkennen door de bewoners rond werktafels samen te brengen. Om het denkproces te stimuleren werden verschillende "operatoren van inspirerende projecten" uitgenodigd om met de bewoners in gesprek te gaan. Er werden tal van vragen gesteld om de methodologie te bespreken, om de richting van de toekomstige programmering te bepalen rond een aantal thema's: welke activiteiten, welke toegangen, welke actoren (beheerders/operatoren), welke verbindingen met het bebouwde deel enz. Op basis van de presentaties van de inspirerende projecten maakte elke tafel aldus een visuele voorstelling van de site met in aanmerking te nemen punten en een aantal mogelijke activiteiten ter illustratie. Naast de denkoefening over de mogelijke toekomst konden een bepaalde beperkingen dan ook worden geobjectiverd.

Op basis van die eerste vergadering werd beslist een ideeënoproep te lanceren om een breder publiek te bereiken en de denkoefening open te trekken: "Open het veld!" Alle actoren of bewoners met een project of een idee konden zich melden. Het initiatief leverde 73 ideeën op.

Eens de ideeënoproep was afgesloten, werd er een workshop georganiseerd om met de bewoners van gedachten te wisselen over de resultaten. De ideeën werden in thema's gegroepeerd en besproken om de prioriteiten in kaart te brengen. Het doel van de bijeenkomst was de richting te bepalen voor het opstellen van een bestek met het oog op de aanstelling van een operator die het terrein zou beheren op basis van de met de bewoners vastgestelde richtsnoeren.

Dat voorbereidende werk is van fundamenteel belang omdat zo wordt vermeden dat er een oproep tot beheerder wordt gelanceerd zonder richtlijnen, en omdat het ervoor zorgt dat de te ontwikkelen activiteiten aansluiten bij de verwachtingen van de wijk.

OUVRIR LE CHAMP

6. A. Eerste atelier: de mogelijkheden verkennen

Discussietafel 1: Inspirerend project: de stadsboerderij van vzw « Début des Haricots »

Gelegen op een semi-agrarisch terrein aan de rand van de 2e ring, in Neder-Over-Heembeek, vertoont de geografische context van deze educatieve boerderij van 1,5 ha overeenkomsten met Witte Vrouwen. Het hoofddoel van het project is socioprofessionele integratie, via de tewerkstelling van 8 jongeren als tuinder en voor het onderhoud van tuinen en ecologische groene ruimten. Bovendien is de stadsboerderij ook het eerste terrein voor tuinbouwproductie via kleinschalige landbouw (op menselijke schaal) in Brussel. Er zijn gewasvelden, weiden, een kippenhok, een bijenstal en een perceel met aromatische en medicinale planten, dat door hun project « Les Herbes de Bruxelles » wordt beheerd.

« De stadsboerderij » is een collectieve leefruimte, die functioneert volgens een horizontaal model, maar ook een plaats is voor vorming, uitwisseling en innovatie inzake landbouw en bevordering van een ander voedselmodel. Ze bevatten een aantal te ontdekken ruimtelijke elementen, zoals permacultuurkassen, dierenverblijven en verwijderbare tafels en stoelen voor een gezellige sfeer. Het project wil banden smeden tussen stadsbewoners en landbouwactiviteiten en de boerderij is een gezellige plek die in het weekend en 's avonds toegankelijk is voor de bewoners van de wijk.

Tekening van het zicht op het terrein vanuit de lucht

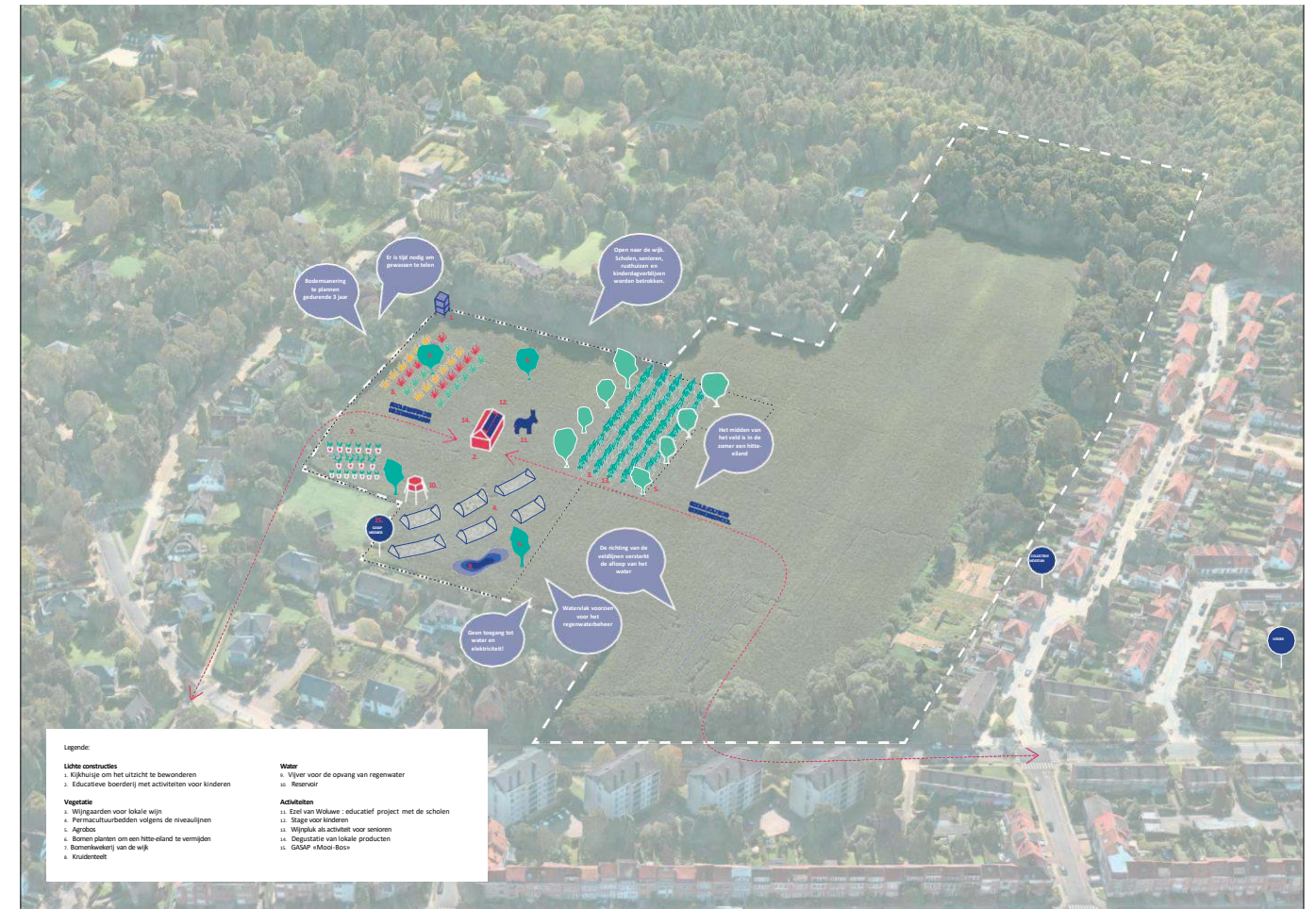
Lichte constructie en dierenverblijf

Zicht vanuit de lucht: heuvelbedden volgens niveaulijnen

Kruidentuin

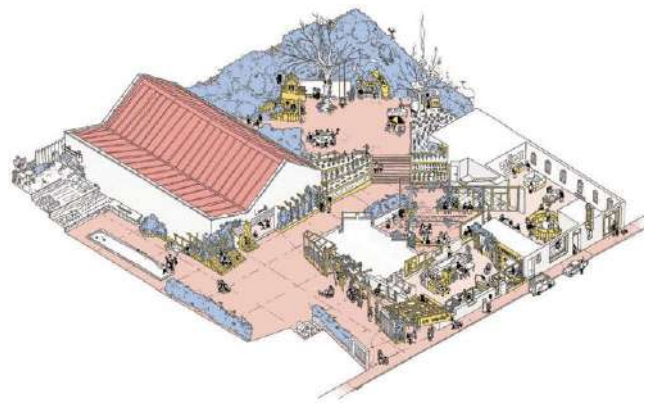

Discussietafel 2: Inspirerend project: collectief Les frères Poulet

« Les Frères Poulet » is een private structuur die een reeks kleinschalige projecten onderneemt en daarbij architecturale co-constructie, gemeenschapontwikkeling en “placemaking” combineert. Ze richt zich op de collectieve productie van plaatsen die de lokale bewoners centraal stellen bij de creatie van ruimten, in plaats van dat ze slecht waarnemers zijn van hun omgeving. De projecten spitsen zich toe op houten constructies en zijn experimenteel in hun aanpak, waarbij veel ruimte wordt gelaten voor flexibiliteit, afhankelijk van de lokale wensen, de realiteit op het terrein en de verandering in de loop der tijd.

Hun projecten omvatten de realisatie van speeltoestellen, picknicktafels, banken, schuilplaatsen met regenwateropvang, tribunes en bakken met klimplanten. Hun installaties zijn vaak gekoppeld aan programmatische functies, die verbonden zijn met andere organisaties of met de bewoners. Bij de meeste projecten zijn ze na de constructie niet meer aanwezig op het terrein, hoewel die vraag open blijft naar de toekomst toe. Globaal gezien hebben ze bewezen dat ze in staat zijn om hechte gemeenschapsruimten te creëren waar bewoners van alle leeftijden erop toezien dat de voorzieningen in goede staat blijven, zelfs in moeilijkere wijken.

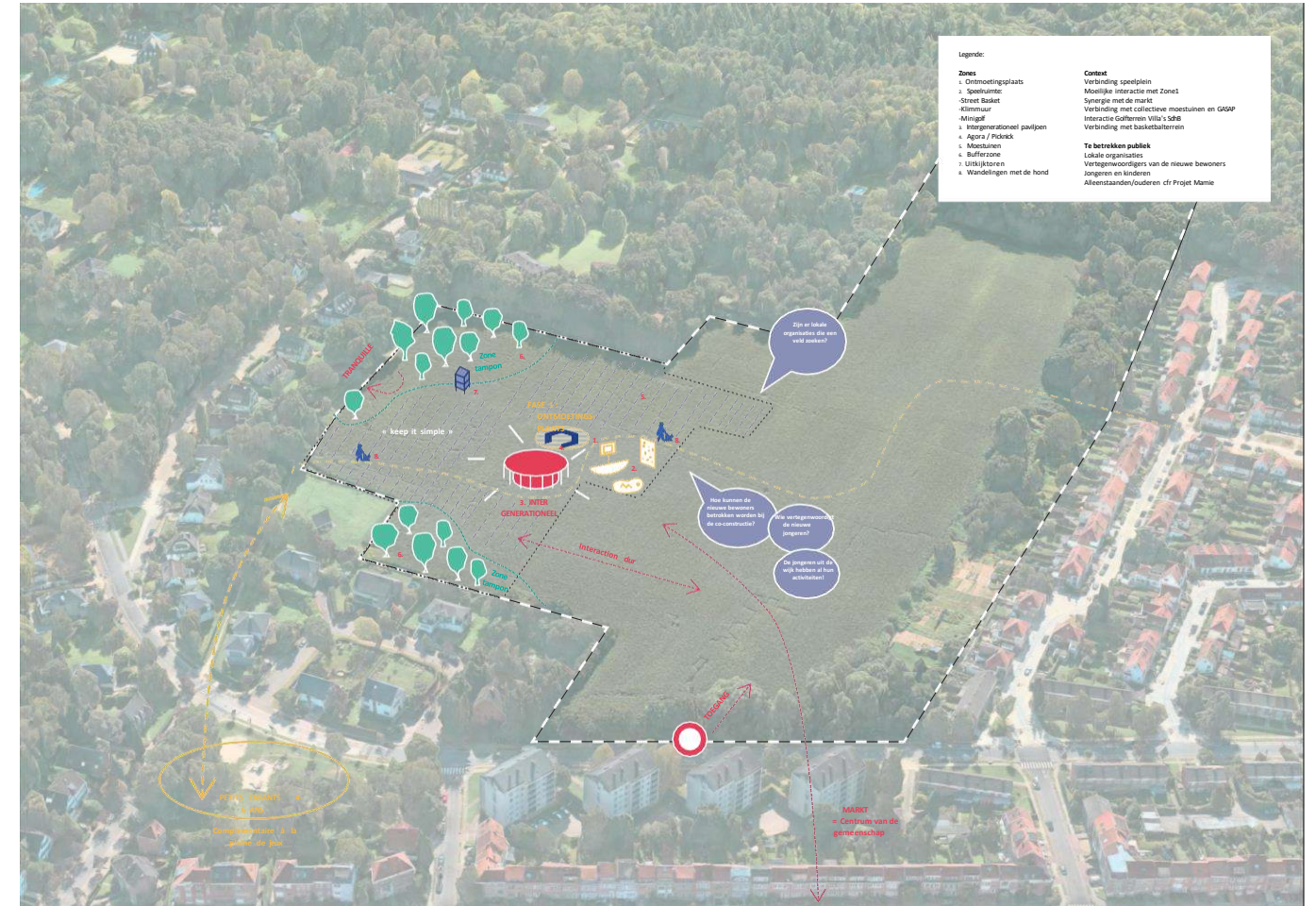
OP-HETPARK-WEULE #1, collectieve interventies

OP-HETPARK-WEULE #1, collectieve interventies

Place Bla Bla : structure conviviale pour divers usages

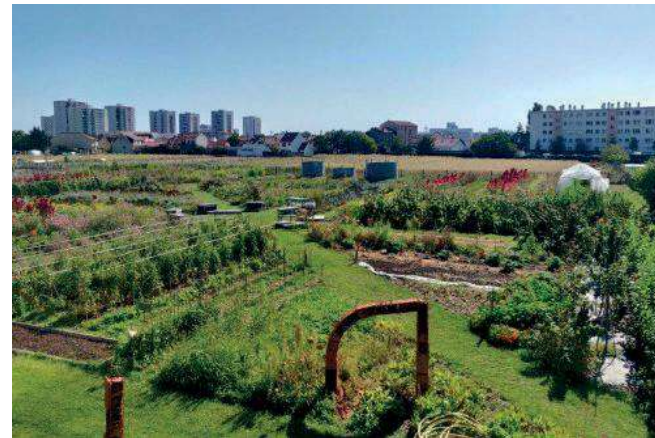
Discussietafel 3: Inspirerend project: "Zone Sensible" van "Parti Poétique", een centrum voor de productie van kunst, natuur en voeding (Parijs)

Het project Zone Sensible ligt in Parijs, neemt 1ha in en is een stadboerderij die wordt beheerd door "Parti Poétique" en "Fermes de Gally", die culturele activiteiten combineren met landbouwproductie. Het werd ontworpen als een creatief openluchtlaboratorium en combineert de productie van meer dan 200 in permacultuur geteelde plantensoorten met een multidisciplinair programma, waarbij ernaar wordt gestreefd de culturele biodiversiteit en de culinaire kennis van de verschillende nationaliteiten in Saint-Denis te vergroten.

Als culturele voorziening worden er multidisciplinaire evenementen (tentoonstellingen, concerten, openluchttheater, enz.,), residenties (koks, kunstenaars, onderzoekers), rondleidingen en praktische workshops georganiseerd. De « Zone Sensible » is ook een plek om te leren, met de organisatie van educatieve workshops om mensen bewust te maken van kunst, milieubehoud en gezonde en duurzame voeding. Het collectief moedigt ook de participatie van de bewoners aan via de Farm Club, waar vrijwilligers kunnen leren over tuinieren met permacultuur en kunnen bijdragen aan de teelt op het terrein. Naast de culturele meerwaarde ontwikkelt deze structuur ook solidariteitsacties met mensen in moeilijkheden, zoals voedselhulp (groentedonaties) en gratis workshops/opleidingen.

Artistiek collectief dat kunst en milieu verbindt

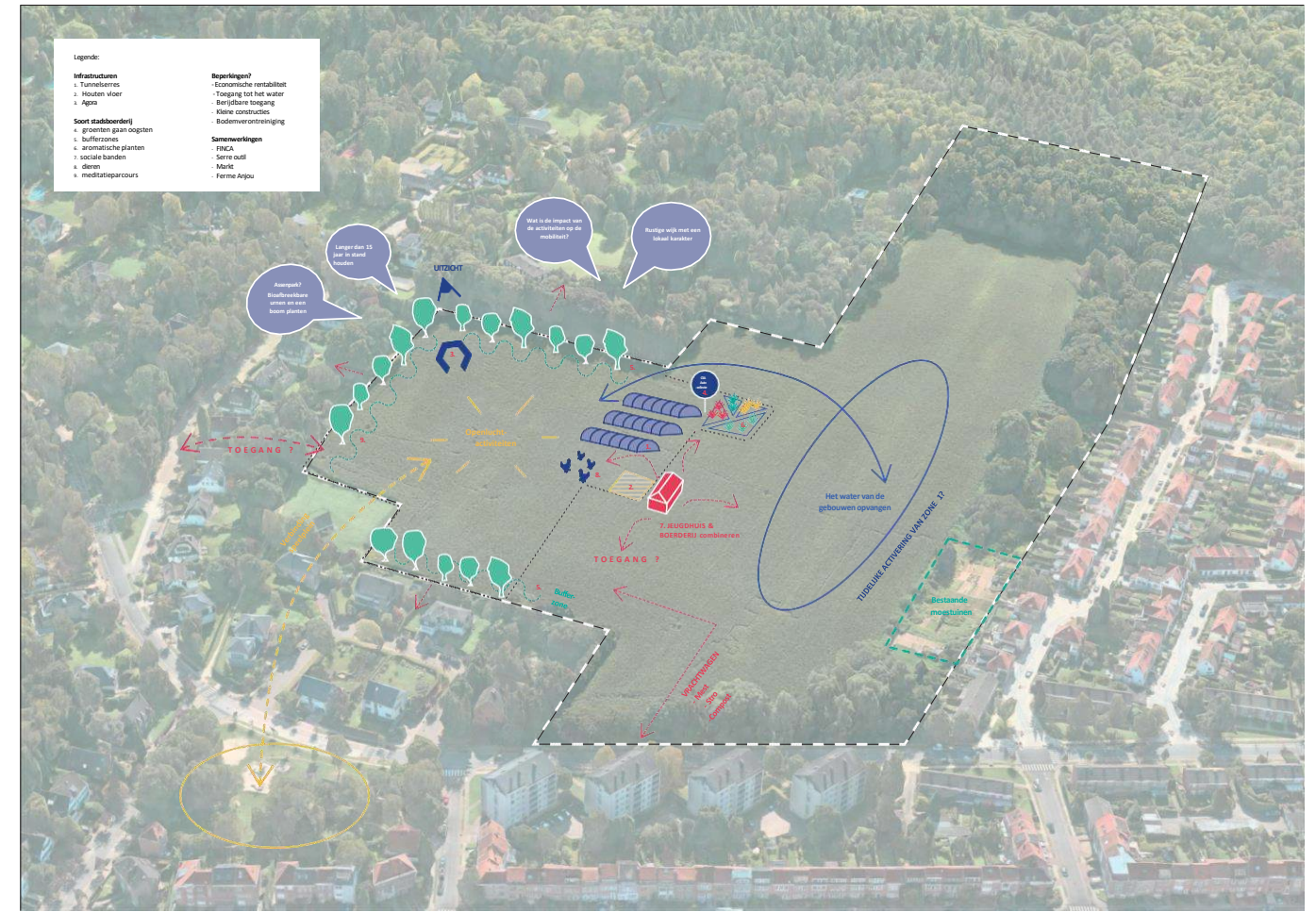
"Big Zone Sensible" van de stadsboerderij

Plaats voor productie en socioculturele verspreiding

Theaterdag

6. B. Workshop over de resultaten van de ideeënoproep

DOELSTELLINGEN

De workshop had tot doel de deelnemers de resultaten van de ideeënworkshop voor te stellen. Alle 73 ideeën werden dan ook voorgesteld, op verschillende borden. De bedoeling was ook om actoren die geïnteresseerd zijn in de uitvoering van een project, de kans te geven die interesse te laten blijken en elkaar te ontmoeten, om te bekijken welke samenwerkingsverbanden er eventueel zouden kunnen worden aangegaan tussen de projecten en een beter inzicht te krijgen in wat op tafel lag. Een aanvullende denkoefening ging nader in op de uitvoering van de projecten door de haalbaarheid van de ontvangen ideeën te toetsen.

Iedereen kon deelnemen aan het evenement. Het merendeel van de 80 deelnemers waren buurtbewoners, maar er waren ook een tiental projectdragers (die op de oproep hadden gereageerd), en verschillende vertegenwoordigers van de coördinatiestructuur, waaronder de burgemeester van Sint-Pieters-Woluwe.

VERLOOP

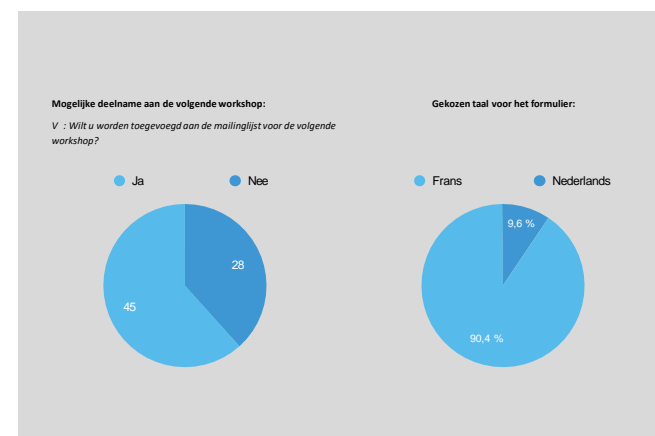
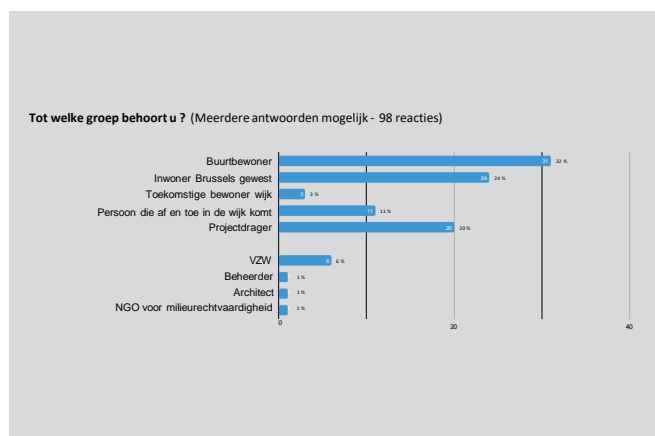
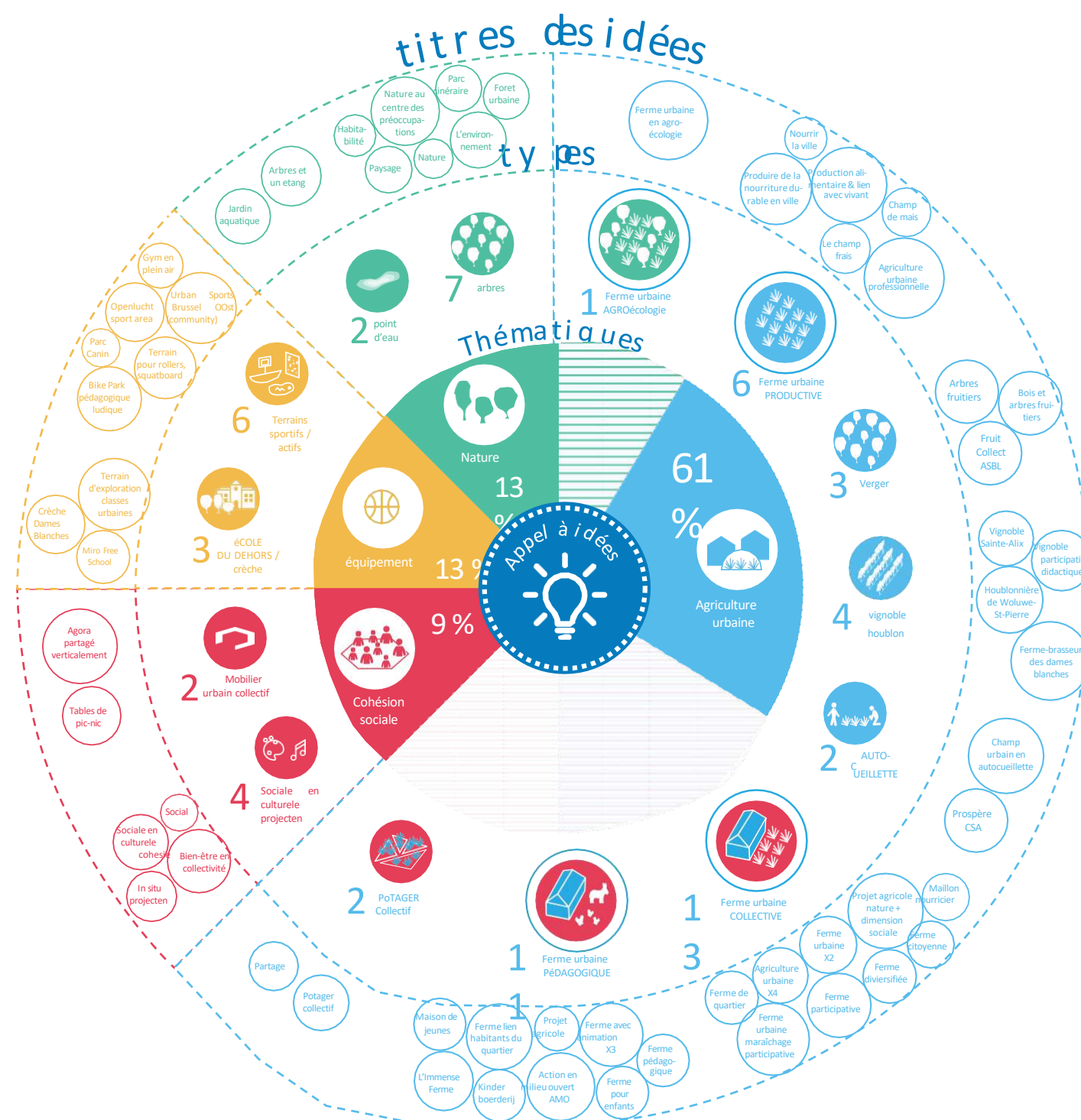
Tijdens het eerste uur werden de resultaten van de ideeënoproep voorgesteld. Na een korte algemene inleiding door CityTools kon het publiek vrij de 4 A0-panelen bekijken. Er werden informele groepen gevormd, zodat CityTools en een aantal institutionele actoren over de inhoud konden discussiëren met het publiek. Op de borden stond:

- de inhoud en het verloop van de oproep;
- een exhaustief overzicht van de ideeën, gerangschikt per thema en type;
- de 24, door potentiële dragers voorgestelde projecten, in de vorm van fiches met gedetailleerde informatie over hun projecten en behoeften.

Het tweede uur bestond uit twee “discussietafels”, waarbij de deelnemers op basis van hun voorkeuren in twee groepen werden verdeeld:

- De ene tafel had tot doel de prioritaire ideeën die de buurtbewoners op de site willen, en de haalbaarheid ervan, te evalueren;
- De andere tafel spitste zich toe op de samenwerkingsverbanden die zouden kunnen ontstaan tussen de mogelijke dragers/projecten op de site. Beide tafels hadden een gevarieerde en rijke inhoud met een reeks punten van overeenstemming/consensus.

Op de volgende pagina's is de volledige inhoud opgenomen.

6. C. Samenvatting van de gesprekstafels

De discussie had tot doel de prioriteiten, haalbaarheden en verplichtingen in verband met de activering van de locatie vast te leggen. Een reeks onderwerpen werd besproken voor een kaart van de site die tijdens de discussie werd geannoteerd.

Tijdens de interessante discussie kwam een reeks consensuspunten naar voren onder de deelnemers, die allen konden instemmen met een "gedeelde visie" op de ontwikkeling van de locatie en het feit dat de projectverantwoordelijken die voor het beheer van zone 2.1 moeten worden geselecteerd, ongeacht het project, de hier genoemde kenmerken moeten hebben.

Volgens de deelnemers moeten de toekomstige beheerders van de locatie:

(a) Het project collectief leiden

De activering van de locatie moet het voorwerp zijn van een collectieve denkoefening, samen uitgewerkt, samen beheerd en gedeeld met de belanghebbenden van de wijk en/of de potentiële projectverantwoordelijken. Deze visie kan bij de lancering met de partners worden besproken, en vervolgens vanuit dit perspectief door de toekomstige beheerder in de activering worden geïmplementeerd.

(b) Een "wederzijds" project tussen verschillende stakeholders bevorderen

De activering zou de voorkeur moeten geven aan een veelzijdig project, dat een mutualisatie zou zijn tussen verschillende projecten, en dat op een evoluerende manier zou kunnen worden opgebouwd: samenwerken en ruimtes, middelen, waarden delen... Het idee is om een geïsoleerd project te vermijden: "geen enkel individueel project mag de hele ruimte domineren. In plaats daarvan moet er een samenwerking zijn van enkele stakeholders. Bijvoorbeeld 5-6 stakeholders die een gemeenschappelijke visie delen".

« Ik zou willen dat het een puzzel is, waar je een bestuiving [verweving] van projecten vindt. Ik zou het jammer vinden om één groot project te hebben. Je moet de taart delen en opteren voor verschillende functies en activiteiten. »

(c) Een uiteenlopend publiek aanspreken

De activering moet inspelen op de behoeften van een breed publiek, niet alleen qua sociale achtergrond, maar ook qua leeftijd, met een aanbod/ruimtes voor kinderen en gepensioneerden. "We willen niet alleen een grasveld". Het project moet zich kunnen concentreren op de pedagogie, die van fundamenteel belang wordt geacht om de activiteiten op lange termijn te doen slagen. "Je moet mensen dingen leren zodat ze de nodige vaardigheden kunnen verwerven, wat garant staat voor een lange levensduur".

(d) Het project voor iedereen toegankelijk maken

Je moet ervoor zorgen dat iedereen in de buurt aan het project kan bijdragen en er toegang toe heeft, en niet alleen een kleine groep zeer betrokken bewoners. "We moeten een project zoals dat van het Kwartelveld vermijden, waarbij een beperkte groep mensen het project stuurt en sommige buurtbewoners zich niet welkom voelen".

Deze inclusieve logica moet het mogelijk maken dat verschillende sociale profielen toegang krijgen tot de locatie, met gratis en/of goedkope activiteiten. Die logica moet ook zorgen voor fysieke toegang voor personen met beperkte mobiliteit (PBM's), met name via het bestaande pad (Duivenschieting).

(e) Een professionele en duurzame organisatie zijn

De activering moet worden gestuurd door een ervaren structuur en professioneel personeel (of ten minste enkele in het hart van het project), dat in staat is de verantwoordelijkheid voor de acties op zich te nemen en de duurzaamheid, financiële haalbaarheid en inclusiviteit ervan te waarborgen. Er zal een selectiecriteria moeten zijn en eisen om de economische haalbaarheid ervan over ten minste 15 jaar te bewijzen.

(f) Een voorbeeldproject op milieugebied opbouwen

Het project moet de aanwezigheid van natuur en biodiversiteit op de (momenteel arme) locatie versterken, met een lichte voetafdruk en een laag (of nul) energieverbruik. Het doel is ook de hoeveelheid gemineraliseerde oppervlakken zoveel mogelijk te beperken. "Het veld moet een spons zijn, met een waterreservoir, om overstromingen te voorkomen. "Niemand wil een groot synthetisch stedelijk padelveld".

(g) Aansluiten bij wat er bestaat

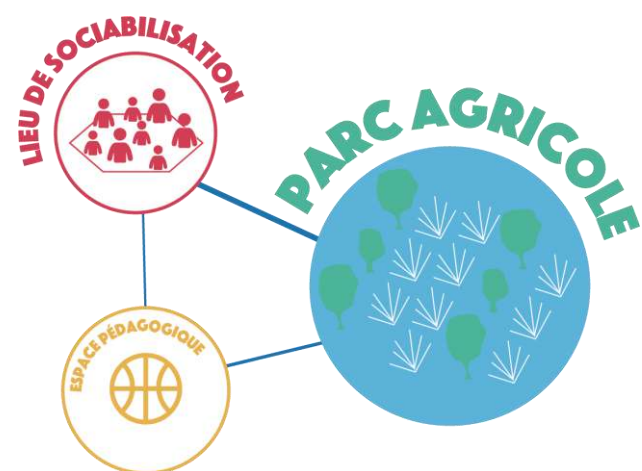
Het project zou kunnen uitgaan van de huidige sociale context. Heel wat verenigingen en projecten worden ontwikkeld. Lokale organisaties wijzen erop dat de opvang van het publiek en de sociale cohesie in de wijk soms ingewikkeld zijn. Bewoners vinden het moeilijk om tijd vrij te maken en zich in te zetten voor een project. Dat is een factor waarmee rekening moet worden gehouden.

6. D. Samenvatting

SAMENVATTING A - PLANNING

In het algemeen kwamen tijdens de twee gesprekstafels verschillende punten van overeenstemming naar voren. Deze omvatten een sterke voorkeur voor een type **collectieve stadsboerderij die echt toegankelijk is voor de bewoners**, en in het algemeen een soort productiviteit **gekoppeld aan ruimten voor sociale contacten** en activiteiten, dit alles met een sterke nadruk op pedagogie, die naar voren komt als een vitaal element van elk project. Deze mogelijkheid voor "niet-deskundigen" om te leren en deel te nemen illustreert het algemene belang dat de deelnemers hechten aan sociale cohesie. In plaats van slechts een paar zeer toegewijde vrijwilligers, willen de deelnemers ervoor zorgen dat het project toegankelijk is voor mensen met uiteenlopende achtergronden, leeftijden, profielen en niveaus van fysieke toegankelijkheid (b.v. PBM's). Bovendien is er een duidelijke algemene voorkeur voor het delen van het terrein door verschillende "types" aanvullende voorzieningen.

De meest populaire bestaan uit een type boerderijpark, een plek voor sociale contacten en een educatieve ruimte. Deze staan weergegeven in onderstaand schema.

SAMENVATTING B - CONSORTIUM

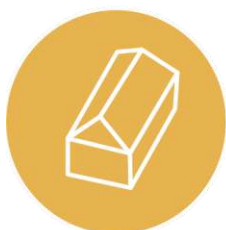
Het tweede schema toont de mogelijke combinatie van "typen" actoren in een mogelijk **consortium** van de locatie, dat de meeste mensen verkiezen boven één groot project dat door één stakeholder wordt aangestuurd. De deelnemers benadrukten het belang van **onderlinge afstemming** tussen de projectverantwoordelijken, het delen van waarden of zelfs middelen om een efficiënte en levendige co-existentie te waarborgen. Afhankelijk van de voorkeur van de buurtbewoners zou dit consortium kunnen bestaan uit één "stakeholder" per "soort activiteit" (zoals aangegeven in het schema). De een zou een tuinder kunnen zijn, de ander een pedagogische animator, weer een ander een participatieve bouwer (die ook ontmoetingsplaatsen ter beschikking stelt), en weer een ander een specifiek type productie, brouwer/wijnbouwer wat duidelijk op veel bijval onder de bewoners kan rekenen en dat representatief is voor een potentieel zeer intergenerationeel project.

MARAÎCHER

ANIMATEUR
PÉDAGOGIQUE

CONSTRUCTEUR
PARTICIPATIF

BRASSEUR/
VITICULTEUR

7. Stedenbouwkundig plan

De laatste fase van het participatietraject bestond uit een bespreking van het masterplan voor het te verstedelijken gebied. Alle fasen van het participatietraject werden ingezet om het bureau MSA in staat te stellen het stedenbouwkundig plan voor dit bebouwbare gebied (zone 1) af te ronden.

Het stedenbouwkundig plan, eenmaal gestabiliseerd, werd aan de inwoners voorgesteld tijdens een openbare vergadering op 12 december 2022. Op basis van dit stedenbouwkundig plan zullen de architectenbureaus vervolgens elk hun eigen plannen opstellen voor de ontwikkeling van de bouwzone. In het kader van deze wedstrijd wordt dit inspraakverslag uiteraard bijgevoegd om de ruimtelijke voorstellen van de architecten te begeleiden.

Tijdens de openbare vergadering werden de deelnemers, na een inleiding over de context en een presentatie van het stedenbouwkundig plan zelf, uitgenodigd om over de inhoud te discussiëren in open en vrij toegankelijke gesprekstafels, rond 4 thema's: de bouwhoogten en -gebieden, de openbare ruimten, de programmering, de mobiliteit en het waterbeheer.

We geven hier de notulen weer van het overleg met de bewoners na de presentaties, alsook de visuals die bij elke thematische tafel werden geannoteerd.

7. A. Stedenbouwkundig plan

van bakken en beplantingen, van waterbeheer. Er zal zich daar een vrij interessante biodiversiteit ontwikkelen, evenals menselijke bezigheden en activiteiten. Het zal politiek niet meer mogelijk zijn om daar te bouwen omdat we dit project op deze manier hebben ontwikkeld, in complementariteit tussen zone 1 en zone 2.

De uitvoering van dit project is de beste manier om verstedelijking van zone 2 te voorkomen.

Bewoner

Het is geen vraag maar een oplossing: Waarom schenkt de BGHM de grond niet voor een symbolische 1 euro?

Benoit CEREXHE, Burgemeester

Dat is een uitstekend idee. Als de BGHM ons de grond wil geven, aanvaarden wij dat. Je moet begrijpen dat de BGHM, zoals elke eigenaar, zijn grond wil ontwikkelen. De BGHM heeft haar eigen doelstellingen en deze grond is nog steeds een van de enige grote percelen in het Brusselse Gewest die aan de BGHM toebehoren. Er is een prijs te betalen om niet te bouwen en het gebied niet bebouwbaar te maken, en de gemeente is bereid deze prijs te betalen.

Over de onzekerheid die ons boven het hoofd hangt, ben ik het helemaal niet met u eens, mijnheer Verset. Wij treffen nu immers al voorzieningen in de begrotingen vanaf 2022. Het zijn middelen die enkel en alleen voor dit project kunnen worden aangewend. We hebben fondsen voor het huisvestingsbeleid die enkel en alleen hiervoor kunnen worden gebruikt. In Sint-Pieters-Woluwe hebben we een pensioenfonds dat we zelf beheren voor onze ambtenaren en daar wordt niet aan geraakt. We kunnen de pensioenen van onze ambtenaren tot het einde toe betalen. We zullen die aankoop misschien zelfs kunnen versnellen. De politieke wil is er nu, want er worden specifieke middelen gereserveerd. Je kan de politici vragen naar hun voornemens. Als we voor 8 jaar voorzieningen treffen, zal het al niet slecht zijn.

Pauline Manos, Bewoonster

Ik heb begrepen dat de ondergrondse parkeergarage en de toegang tot de parkeergarage bij de ingang van het terrein liggen. De toekomstige bewoner moet dan de parkeergarage verlaten en naar zijn huis lopen. Er is geen interne toegang. Waarom is de toegang tot de parkeergarage niet dicht bij elke woning? Wat is de capaciteit van de parking? Hoeveel parkeerplaatsen zijn er voorzien? Voor 200 woningen zijn er toch minstens 300 tot 400 plaatsen nodig?

Benoit Moritz, MSA

De toegang tot de parking vanuit alle woningen is niet nuttig. De parkeer capaciteit is voldoende, er zal het juiste aantal parkeerplaatsen per woning zijn. We moeten het juiste evenwicht vinden. Er zijn dus 200 mogelijke plaatsen in het voorstel om aan de wetgeving te voldoen. Het mobiliteitsbureau heeft een studie uitgevoerd voor deze locatie, die we hebben geïntegreerd. Er is ook een verordening in het Brussels Gewest die voorziet in een minimum van één plaats per woning. Voor sociale en openbare woningen daarentegen is dit niet het geval, maar wordt dit geval per geval gemeten op basis van een

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Mr Verset, bewoner

Ik kom altijd terug op mijn hoofdonderwerp: Het project is vrij goed voor zone 1, maar zone 2 betreft tijdelijke voorzieningen. We weten dat de BGHM over 15 jaar, als de gemeente de grond niet heeft gekocht voor een prijs die we nu nog niet kennen, de mogelijkheid heeft om extra woningen te bouwen. De 200 woningen waar we het nu over hebben zullen 400 woningen worden. Er wordt een voorziening getroffen voor 15 jaar voor een bedrag dat we niet kennen en dat zal ons in staat stellen deze grond van de BGHM te kopen. Het probleem is dat er over 15 jaar drie gemeenteraadsverkiezingen zullen zijn geweest en het niet de huidige meerderheid zal zijn die zal kunnen beslissen. Wat zal de meerderheid zijn over 15 jaar? Ik weet het niet. Het grote probleem is dat voor we deze zone 2 gewoonweg niets zeker weten. Aan alle mensen die ik ontmoet heb en die een project willen voorstellen voor zone 2, zeg ik dat het voor een periode van 10 jaar is. Ik wil zekerheid. De volgende twee meerderheden zouden heel goed kunnen beslissen om geen voorzieningen meer te treffen en in dat geval neemt de BGHM haar grond terug en doet zij ermee wat zij wil. Eerlijk gezegd is dit plan niet slecht, maar het is gebouwd op zand.

Ik stel voor dat de gemeente de grond nu koopt en een hypotheek neemt. De gemeente kan dan elke bouw op het terrein verbieden. Ik denk dat een deel van de bevolking, afgezien van het probleem van de Witte Vrouwenlaan, zou kunnen zeggen dat het plan niet slecht ineensteekt. Ik geloof echt niet dat zone 2 over 15 jaar niet bebouwd zal worden.

Nicolas Hemeleers, CityTools

De vraag om garanties te geven voor zone 2 werd vaak gesteld door de bewoners.

Benoit Moritz, MSA

Het belangrijkste antwoord op uw vrees is de uitvoering van dit plan. Zodra dit plan wordt uitgevoerd, kunnen we fysiek niet meer bouwen op zone 2, omdat het project op zone 1 die ontwikkeling blokkeert. Er wordt gebouwd op plaatsen waar er mogelijke verdelingen zijn, je blokkeert deze mogelijkheden. Aan de andere kant installeren we elementen zoals de speeltuin, een openbaar plein voor een buurthuis. Symbolisch gezien heb je een reeks elementen die het ingewikkelder maken. We zetten systemen op

mobilitiestudie. Er zullen zeker geen 2 parkeerplaatsen per woning zijn. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft één gezin op twee geen auto. In deze wijk ligt dat percentage hoger, maar we gaan geen parking van 400 plaatsen aanleggen. Voor de toegang tot de parking is het de bedoeling dat de voetgangersdreef toegang geeft tot de parking. Er komt ook een speciale parkeerplaats voor het kinderdagverblijf. De dreef is voornamelijk voetgangersgebied en laat plaatselijk verkeer toe.

Bewoonster

Ik ben verbaasd over de enorme parkeerplaats.

Bewoner

U sprak over overleg tussen het ontwerp van schets en het voorontwerp, wat kan er nog meer overlegd worden?

Nicolas Hemeleers, CityTools

De bebouwbare oppervlakten, de bouwhoogten, de indelingen en de programmering vormen het kader waarop de architecten hun architecturale voorstellen voor de architectuurwedstrijd baseren. Zij zullen bijvoorbeeld tekeningen maken van de gevels, de toegangen tot de woningen specificeren, de invoegingen op de verschillende percelen en het volledige omgevingskader bepalen. Deze meer precieze details zullen worden besproken. De stedenbouwkundige vergunning zal ook worden voorgelegd aan het openbaar onderzoek. Wij werken in een soort van trechter en het project wordt gaandeweg verfijnd.

De inrichting van de openbare ruimte, de uitrusting, de materiaalkeuze en het straatmeubilair zijn allemaal elementen die nog moeten worden gespecificeerd.

Bewoner

Zijn de parkeerplaatsen nog een discussiepunt?

Nicolas Hemeleers, CityTools

Het aantal parkeerplaatsen ligt vast in het bijzonder bestek van het BGHM, zoals vanavond is uitgelegd. De organisatie ervan op de locatie zal afhangen van de architecturale voorstellen.

Benoit Moritz, MSA

Een woning is niet gelijk aan een parkeerplaats. We mogen niet vergeten dat 40 gemeenschapswoningen bestemd zullen zijn voor specifieke personen of personen met een handicap. Die mensen zullen geen parkeerplaatsen nodig hebben. Senioren zullen zeker geen auto hebben en dan is er nog de intergenerationele woongelegenheid. Een woning staat dus niet gelijk aan een auto. Nogmaals, dit werd allemaal geobjectiveerd in een mobiliteitsstudie die werd voorgesteld en besproken.

Bewoner

Ik denk dat er te weinig parkeerplaatsen zijn. In een buurthuis zullen er activiteiten plaatsvinden in de openbare ruimte buiten. Je hebt trouwens ook openbare parkeerplaatsen nodig die gereserveerd worden voor het kinderdagverblijf.

Benoit Moritz, MSA

Er is een reeks buitenparkeerplaatsen voor gebruikers van het kinderdagverblijf en voor het parkeren van auto's buiten. Bovendien wordt de parking gedeeld door de bewoners van zone 1 en de bezoekers.

Nicolas Hemeleers, CityTools

We moeten er ook rekening mee houden dat de maatschappij verandert en dat we moeten anticiperen op toekomstige verplaatsingen, die steeds minder gebonden zouden moeten zijn aan individueel autobezit. De mobiliteitsstudie wijst ook op een versterking van de alternatieven (bussen en actieve vervoerswijzen, fietsen, voetgangers).

Etienne Dujardin

De publieke presentatie van het project is in september 2024 en de vergunning in mei 2025. Vindt de openbare raadpleging plaats tussen het voorontwerp en het openbaar onderzoek?

Er wordt veel gesproken over de financiering van het terrein. De financiering van de bouw valt deels onder de verantwoordelijkheid van OVM Aan de Rand van het Zoniënwoud. Komt de financiering van de bouw in mei 2023 in de offertes van de architecten? Aan de Rand van het Zoniënwoud zal de gebouwen moeten financieren. Ik kan het aspect van de financiering van de bouw niet terugvinden in de planning.

Nicolas Hemeleers, CityTools

De timing is louter indicatief en dient om een orde van grootte aan te geven.

Er zijn veel vragen over het principe en de vorm van de openbare raadpleging. Het roept zeer grote methodologische vragen op. Hoe breng je subtiliteit in de vraag? Hoe stel je de vraag? Hoe krijg je mensen zover dat ze zich inleven in de complexiteit van een project? En hoe los je een complex probleem op met een eenvoudige vraag? Hiermee moet er allemaal rekening worden gehouden.

Taissa Bielyszew, BGHM

Wat de financiering betreft, prefinanciert de BGHM het gehele project tot de voorlopige oplevering. Alle studies en werken worden voorgefinancierd door de BGHM en vervolgens betaalt Aan de Rand van het Zoniënwoud een deel terug (50% van de bouwwerken). In mei 2023 zal er een raming zijn van de kosten van de hele opzet in verhouding tot het te ontwikkelen project. De studie bureaus zullen voor hun ontwerp een prijs moeten voorleggen.

